

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

PETR EHL

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Cesta k amatérskému fotbalu: vesnice na nohách

Petr Ehl

Bakalářská práce

2020

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Petr Ehl
Osobní číslo:	H17447
Studijní program:	B6703 Sociologie
Studijní obor:	Sociální antropologie
Téma práce:	Cesta k amatérskému fotbalu: vesnice na nohách
Zadávací katedra:	Katedra sociální a kulturní antropologie

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce se bude zabývat komparací dvou fotbalových klubů – Sokol Chvojenec a TJ Spartak Sezemice se zaměřením na jejich organizaci a fungování v obci. Student popíše historii obou klubů a jejich současnou situaci. Zaměří se na faktory, které ovlivňují růst či pokles zájmu o fotbal v obou lokalitách. Pokusí se téma zasadit i do kontextu fotbalu v ČR obecněji. Student použije kvalitativní metodologii – zúčastněné pozorování, polostrukturované a otevřené rozhovory a kvantitativní metodologii ve formě dotazníků.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Choutka, M. 1978. Sport a společnost. Praha: Olympia
Jennings, A. 2016. Špinavá hra: odhalení skandálu FIFA. Brno: Jota
Kirkelland, D. 2013. Fotbalový trénink: rozvoj síly, rychlosti a obratnosti na anatomických základech. Praha: Grada
Miller, M. a Blanchard, K. 2013. Tajemství týmů: co vyjimečné týmy vědí a jak postupují. Praha
Pivoda, A. 2016. Fotbal: aféry, podrazy, zářezy: vážně i nevážně o naší hře č. 1. Praha
Sekot, A. 2008. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada
Sekot, A. 2003. Sport a společnost. Brno
Slepička, P., Mudrák, J. a Slepičková, I. 2015. Sport a pohyb v životě seniorů. Praha: Univerzita Karlova

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.**
Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2020**

L.S.

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne: 15. 3. 2020

Petr Ehl

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji své vedoucí bakalářské práce PhDr. Livii Šavelkové, Ph.D. za trpělivý přístup, cenné rady, čas strávený při konzultacích, poctivou kontrolu a hledání odpovídající literatury. Zároveň chci poděkovat svým informantům, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

ANOTACE

Bakalářská práce se bude zabývat komparací dvou fotbalových klubů - Sokol Chvojenec a TJ Spartak Sezemice se zaměřením na jejich organizaci a fungování v obci. Student popíše historii obou klubů a jejich současnou situaci. Zaměří se na faktory, které ovlivňují růst či pokles zájmu o fotbal v obou lokalitách. Pokusí se téma zasadit i do kontextu fotbalu v ČR obecněji. Student použije kvalitativní metodologii - zúčastněné pozorování, polostrukturované a otevřené rozhovory a kvantitativní metodologii ve formě dotazníků.

KLÍČOVÁ SLOVA

Amatérský fotbal, sport, mládež, korupce, organizace

TITLE

The path to amateur football: village on the feet

ANNOTATION

Bachelor thesis will deal with comparison of two football clubs – TJ Sokol Chvojenec and TJ Spartak Sezemice focusing on their organization and functioning in the village. The student describes the history of both clubs and their current situation. It will focus on factors that influence the growth or decrease of interest in football in both locations. It will try to put the topic into the context of football in the Czech Republic more generally. Student will use qualitative methodology - participating observation, semi-structured and open interviews and quantitative methodology in the form of questionnaires.

KEYWORDS

Amateur football, sport, youth, corruption, organization

Obsah

ÚVOD, CÍLE VÝZKUMU, VÝZKUMNÉ OTÁZKY	9
1 METODOLOGIE.....	11
1.1 METODY VÝZKUMU.....	11
1.2 INFORMANTI.....	13
1.3 SEBEREFLEXE	15
2. TEORIE	17
2.1 SPORT A POHYB	17
2.2 AMATÉRSKÝ FOTBAL	18
2.3 FOTBAL JAKO ODPOČINEK	20
2.4 VLIV NA ZDRAVÍ.....	21
2.5 PSYCHIKA HRÁČE	23
3. FOTBALOVÉ KLUBY PARDUBICKÉHO KRAJE V HISTORII I SOUČASNOSTI.....	25
3.1 TJ SOKOL CHVOJENEC.....	25
3.1.1 Historie a současnost klubu.....	25
3.1.2 Zázemí	26
3.1.3 Vedení klubu, hráči, fanoušci	27
3.1.4 Hospodářství klubu.....	28
3.2 TJ SPARTAK SEZEMICE.....	30
3.2.1 Historie a současnost klubu.....	30
3.2.2 Zázemí	32
3.2.3 Vedení klubu, hráči, fanoušci	33
3.2.4 Hospodaření klubu	34
3.2.5 Komparace hospodaření obou klubů.....	35
4. ŽIVOT AMATÉRSKÉHO FOTBALISTY	36
4.1 MOTIVACE.....	36
4.2 ČASOVÁ NÁROČNOST.....	36
4.3 TRÉNINK.....	37
5. TEMNÉ STRANY FOTBALU	39
5.1 KORUPCE	39
5.2 SIMULACE.....	41
6. PROBLEMATIKA SPORTU	43
6.1 MLÁDEŽ A VZTAH KE SPORTU.....	43
6.2 ZÁNİK AMATÉRSKÉHO FOTBALU.....	43
7. ZÁVĚR.....	46
8. ZDROJE	48
9. SEZNAM PŘÍLOH.....	50

ÚVOD, CÍLE VÝZKUMU, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Stovky tisíc až miliony lidí denně prožívá nespoutanou radost, odhodlání zvítězit, být součástí něčeho velkého, ale také zklamání a pocit, že soupeř byl prostě lepší. To vše díky sportu, který je fenoménem po celém světě a spojuje i rozděluje lidi napříč kontinenty. Na fotbalu je úžasná škála rozmanitosti úrovně. Fotbalisté, kteří berou denně miliony korun, jsou hvězdami, idoly po celém světě. A na druhé straně lidé, co chodí každý den do práce. Za fotbal nic nedostávají, a přesto se mu amatérsky věnují. V této práci však nerozebírám, jestli vrcholoví sportovci milují svou práci nebo zda to dělají především pro peníze a slávu.

K tématu amatérského fotbalu jsem se dostal především díky tomu, že sportem se zabývám od malička a troufnu si říct, že mu i trochu rozumím. A je to právě fotbal, který sleduji jak na profesionální úrovni, tak na amatérské. A proto bych rád nahlédl, jak to v amatérském klubu chodí.

V bakalářské práci se věnuji amatérskému fotbalu z pozice přímého účastníka. Jelikož v mém životě zabírá fotbal velké místo, pokouším se zjistit, jakou váhu mu dávají ostatní členové klubu, spoluhráči a fanoušci, kteří jezdí podporovat tým za jakéhokoli počasí a jakýchkoli výsledků.

Práce se zabývá komparací dvou amatérských fotbalových klubů, které se nacházejí nedaleko od sebe. Jedním je TJ Sokol Chvojenec, ve kterém aktivně působím, druhým je TJ Spartak Sezemice, odkud jsem přešel. Důvodem, proč jsem změnil klub, byla touha zkusit jiné prostředí a poznat nové lidi. V práci popisuji historii obou klubů až po současnou situaci. Snažím se také nahlédnout do hospodářského sektoru amatérského fotbalu, protože v každém sportovním celku musejí být finance, aby dobře fungoval. Nikoliv v takové míře, jako u profesionálních klubů, které mají spoustu sponzorů a dotací. Jak těžké je shánět finance pro tyto malé kluby? To vše ovlivňuje postavení klubu v obci/maloměstu.

Problémem, kterým se zabývám a který souvisí s výše uvedenými tématy, je pokles zájmu hráčů amatérského fotbalu. Toto téma dávám do kontextu v prostoru celé České republiky, protože se s tím potýkají kluby ve všech krajích. Ročně „vymře“ několik vesnických klubů z důvodu, že nemá kdo hrát. Generace našich otců, která hrála před 25 lety, musí hrát i teď a nová jednoduše není. Nemá je kdo zastoupit. Mým cílem je zaměřit se na faktory, které tento pokles ovlivňují. Co dělá mládež místo toho, aby běhala po hřištích? Přijde mi, že jsme

skutečně poslední generace, která zná každý d'olíček na místním hřišti a která se naučila kopat do vyfouknutého balonu, protože jiný prostě nebyl. Dnes sportovní plácky uprostřed vesnic zejí prázdnotou. A to jsou v této době daleko lépe vybavené než v našich dětských letech.

1 METODOLOGIE

1.1 Metody výzkumu

Výzkum jsem realizoval ve dvou lokalitách Pardubického kraje, a to ve Chvojenci a v Sezemicích. Obec Chvojenec leží od města Sezemic zhruba 10 km. Mé bydliště leží asi 2 km od Chvojence. Avšak fotbal jsem se odmala učil hrát právě v Sezemicích, které jsou pro mě dále, ale daly mi spoustu nezapomenutelných zážitků. Ke vstupu do obou „výzkumných terénů“ jsem nepotřeboval žádné povolení. Vše probíhalo na základě domluvy s lidmi, které znám. Naštěstí v obou lokalitách neměli problém s tím, že zde budu realizovat výzkum pro svou bakalářskou práci. S výzkumem jsem začal na podzim roku 2019 a ten probíhal v podstatě až do konce ledna 2020. Měl jsem jej rozdělený na více fází, a proto mi trval déle, než jsem původně předpokládal, především z důvodu získávání dat ze Sezemic.

Každý sociologický a antropologický výzkum se neobejde bez svých metod. Pro ten svůj jsem si vybral řadu metod především z kvalitativního přístupu. V praktické části jsem na základě svých zkušeností zkoumal prostředí, pracoval s lidmi ve formě kvalitativní metodologie. Jednalo se především o zúčastněné pozorování, polostrukturované a otevřené rozhovory, prvky autobiografické metody, ale použil jsem i kvantitativní metodologii ve formě dotazníků.

Základní metodou, kterou jsem vykonával, už v časech před zahájením výzkumu, je metoda zúčastněného pozorování. „Pokud pozorovatel vstupuje mezi tyto osoby, do jejich skupiny, stává se jedním z jejich členů, podílí se na skupinovém životě, na jejich aktivitách apod., hovoří se o pozorování zúčastněném, též vnitřním, participačním (také participantním).“ (Reichel 2009: 96). Specifické pro mě je, že jsem zkoumal dva fotbalové kluby s tím, že v jednom působím jako aktivní hráč a ve druhém jsem strávil dlouhých 15 let. Výzkum jsem vykonával v terénu, který mi je blízký a v němž trávím hodně času. Navíc mezi lidmi, které znám a ke kterým jsem navázal jistý vztah důvěry už v dobách před výzkumem. Ne, že bych to bral jako nějakou výhodu ke snadnějšímu získání dat, ale už jsem měl určitý předpoklad, co očekávat. Ve Chvojenci aktivně hraju teprve druhou sezonu, ale trávím tam spoustu mého času. V Sezemicích to během mého výzkumu se zúčastněným pozorováním bylo horší, protože už nepříjdu tolik do styku s lidmi z tamějšího klubu. Ale na druhou stranu po letech působení už vím, jak to tam chodí.

Pro svůj výzkum jsem si vybral metody rozhovorů. Máme několik druhů interview a já jsem si pro své respondenty vybral dva druhy. První je standardizovaný otevřený rozhovor a druhý kvalitativní polostrukturovaný rozhovor. Otázky jsem si doma sestavil v klidu a snažil jsem se je uchopit tak, aby nebyly pro respondenty složité a zapeklité. Jelikož jsem otázky skládal z tématu, o kterém většina z respondentů něco ví a zajímá se o něj, tak jsem nepředpokládal, že by měl být nějaký problém s jejich porozuměním. Hendl zmiňuje, že při kvalitativním strukturovaném rozhovoru se tazatel drží předem připravených otázek a na respondenty to může působit trochu mechanicky a neosobně. (Hendl, Remr 2017: 84) Tento způsob rozhovoru má svá metodologická omezení, která mi nevyhovují, ale potřeboval jsem získat data od každého dotazovaného. Některým otázkám jsem dal volnější průběh a otevřenost, aby respondenti neměli pocit, že na ně vyvíjím tlak. V mnohých případech se mi ale stalo, že odbíhali od tématu. Tak jsem je musel navodit na linii odpovědí, které se mi hodily k analýze. Dále jsem realizoval taktéž dotazníkové šetření. Počet a návratnost?

K mému výzkumu se nabízela také varianta skupinového rozhovoru, který jsem realizoval pouze ve Chvojenci, nikoli v Sezemicích. Ve druhé zmiňované lokalitě by pro mě bylo složitější sehnat více respondentů najednou, kteří by se takové aktivity chtěli účastnit. U mých spoluhráčů z Chvojence se to vybízelo, protože hodně času tráví společně v místní hospodě na hřišti. Jel jsem za nimi s tím, že nevěděli, co od nich budu potřebovat. Nakonec se nás sešlo celkem 6 a byla z toho příjemná zábava na celý večer. Skupinový rozhovor probíhal formou diskuse, kterou jsem si nahrával. Kluci poměrně často odbíhali od tématu, které jsem nastolil, ale vždy se mi podařilo je zatáhnout do diskuzní otázky. To pro mě bylo jedině dobře. Vše probíhalo v přátelské atmosféře a já jim byl vděčný, že mi s výzkumem pomohli. Myslím, že diskuse dopadla tak, jak by správný skupinový rozhovor vypadat měl. „Lidé se ve skupině lépe cítí, jestliže jsou spolu s podobnými jedinci. Pokud jsou ve skupině respondenti s rozdílnými zkušenostmi, je výhodnější, jestliže jsou podobného věku, stejného pohlaví nebo stejné etnicity. Obvykle se volí rozsah 6-12 osob.“ (Hendl, Remr 2017: 85).

1.2 Informanti

Své informanty jsem měl rozdělené do několika skupin. Od hráčů po vedení klubu, až po fanoušky. Otázky se lišily v tom, že když jsem dělal rozhovor například s hráčem, tak jsme diskutovali spíše o tom, co pro něj znamená fotbal, proč tam chodí atd. Oproti tomu rozhovor s funkcionáři klubu se věnoval spíše organizaci a chodu klubu. Nejvíce rozhovorů jsem provedl s hráči. Z Chvojence jich bylo celkem 14 a ze Sezemic 9. Dále jsem realizoval rozhovory s vedením klubu jak Sezemic, tak Chvojence. Na obou stranách to byl trenér a předseda klubu. Z fanoušků obou klubů jsem se snažil vybrat 3 „nejvěrnější“, kteří se chodí pravidelně dívat na utkání svého oblíbeného klubu. Když jsem většině respondentů řekl, co bych od nich potřeboval a že rozhovory potřebuji pro napsání bakalářské práce, tak většina z nich údivně reagovala. Naštěstí ve smyslu pozitivního udivení. Jeden z informantů dokonce řekl, že co by dal za to, aby mohl psát na toto téma bakalářskou práci.

Při postupu výzkumu jsem se snažil udělat rozhovory nejprve s lidmi ze Sezemic, protože jsem očekával, že tato lokalita pro mě bude hůře přístupnější, jelikož už v ní nehraji. Až pak jsem se dal do práce v mém stávajícím klubu ve Chvojnici.

Rozhovory se konaly v různých prostředích. Většina z nich se konala v přátelské atmosféře v hospodě. Jedinou nevýhodou pro mě bylo to, že u některých respondentů pracovaly v hospodě rušivé elementy (například rozptylování od hospodských štamgastů), které jsem se snažil eliminovat. U několika jedinců jsem se zastavil doma, nebo dokonce i v práci. V nadcházejících řádcích je uveden přehled informantů:

Informant 1 – hráč Sezemic – 26 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 8 let

Informant 2 – hráč Sezemic – 25 let – rozhovor v hospodě - fotbal hraje od 9 let

Informant 3 – pasivní hráč Sezemic – 29 let – rozhovor u něj doma – fotbal hrál od 7 let

Informant 4 – hráč Sezemic – 19 let – rozhovor v Atriu Pardubice – fotbal hraje od 9 let

Informant 5 – hráč Sezemic – 20 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 8 let

Informant 6 – hráč Sezemic – 26 let – rozhovor v hospodě – fotbal hraje od 7 let

Informant 7 – hráč Sezemic – 32 let – rozhovor v hospodě – fotbal hraje od 9 let

Informant 8 – hráč Sezemic – 26 let – rozhovor v hospodě – fotbal hraje od 11 let

Informant 9 – hráč Sezemic – 28 let – rozhovor v hospodě – fotbal hraje od 10 let

Informant 10 – pasivní hráč Sezemic, předseda klubu – 34 let – rozhovor v hospodě – fotbal hraje od 7 let

Informant 11 – trenér Sezemic – 47 let – rozhovor v hospodě – fotbal hrál od 8 let

Informant 12 – fanoušek Sezemic – 71 let – rozhovor po utkání Sezemic – fotbal v Sezemicích sleduje od 20 let

Informant 13 – fanoušek Sezemic – 69 let – rozhovor po utkání Sezemic – fotbal v Sezemicích sleduje od 30 let

Informant 14 – fanoušek Sezemic – 65 let – rozhovor u něj doma – fotbal v Sezemicích sleduje od 20 let

Informant 15 – hráč Chvojence – 20 let – rozhovor v kavárně – fotbal hraje od 7 let

Informant 16 – hráč Chvojence – 22 let – rozhovor v hospodě na hřišti – fotbal hraje od 6 let

Informant 17 – hráč Chvojence – 25 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 9 let

Informant 18 – hráč Chvojence, trenér B týmu – 32 let – rozhovor v hospodě na hřišti – fotbal hraje od 9 let

Informant 19 – hráč Chvojence – 33 let – rozhovor v hospodě na hřišti – fotbal hraje od 9 let

Informant 20 – hráč Chvojence – 20 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 8 let

Informant 21 – hráč Chvojence – 22 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 8 let

Informant 22 – hráč Chvojence – 20 let – dotazníkové šetření – fotbal hraje od 9 let

Informant 23 – hráč Chvojence – 44 let – dotazníkové šetření – fotbal hraje od 8 let

Informant 24 – hráč Chvojence – 34 let – rozhovor v hospodě na hřišti – fotbal hraje od 11 let

Informant 25 – hráč Chvojence/ Dolních Ředic – 23 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal hraje od 8 let

Informant 26 – hráč Chvojence – 21 let – rozhovor u něj doma – fotbal hraje od 8 let

Informant 27 – hráč Chvojence – 24 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal hraje od 10 let

Informant 28 – hráč Chvojence – 36 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal hraje od 10 let

Informant 29 – předseda klubu – 57 let – rozhovor v hospodě na hřišti – předsedou již 12 let

Informant 30 – trenér klubu – 48 let – rozhovor u něj doma – bývalý hráč Chvojence, trenérem ve funkci 3 rokem

Informant 31 – fanoušek klubu – 67 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal ve Chvojenci sleduje od svých 25 let

Informant 32 – fanoušek klubu – 65 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal ve Chvojenci sleduje od 30 let

Informant 33 – fanoušek klubu – 72 let – rozhovor po utkání Chvojence – fotbal ve Chvojenci sleduje od svých 15 let

1.3 Sebereflexe

Tento výzkum jsem si vybral z toho důvodu, protože mě baví téma sportu. Ne, že bych se bál jít zkoumat nějakou instituci, kde bych musel navazovat důvěru s lidmi od začátku, ale tyto dva sportovní terény mi něco daly. A já bych se jim formou bakalářské práce chtěl trochu odvděčit. Jsou zde lidé, kteří jsou mými přáteli a se kterými jsem chtěl pracovat i z jiné stránky, než jen z té sportovní. Fotbalu se věnuji odmala, a tak mi přišlo jako dobrý nápad psát na amatérský fotbal bakalářskou práci. Výzkum jsem tedy do určité míry prováděl v roli insidera. Vybral jsem si dva kluby, které dobře znám. Hlavně lidi, které znám a od kterých jsem očekával, že od nich nebude složité získat data pro můj výzkum. Tato představa se mi naštěstí vyplnila a neměl jsem nějaký výraznější problém s domluvou s informanty. Avšak

lépe a snadněji se mi získávala data ve svém současném klubu Chvojenci, kde trávím momentálně hodně času. Oproti tomu v Sezemicích jsem zhruba před 2 lety skončil a od té doby jsem příliš v kontaktu se zdejšími lidmi nebyl. Do určité míry jsem měl i obavy dělat v Sezemicích výzkum, protože jsem měl pocit, že mi někteří lidé nemohou zapomenout to, že jsem je opustil. Naštěstí se mi toto nepříjemné očekávání nenaplnilo, a já tak mohl získávat data i v Sezemicích, kde mně byli všichni informanti ochotní pomoci. Naučil jsem se spoustu nových věcí, jako vedení svého vlastního výzkumu, nebo vést lidi k tomu, aby mi byli schopni poskytnout prospěšné informace. Zároveň jsem od výzkumu očekával, že mě dovede k určitému sebepoznání. „Kvalitní sebepoznání, sebehodnocení, sebeprojektování, schopnost soustavné a záměrné sebevýchovy a sebevzdělávání je třeba považovat za důležité předpoklady úspěšnosti budoucího pedagoga i budoucího odborníka nebo vedoucího pracovníka, a to jak z hlediska rozvoje osobnosti, tak i z hlediska vytvoření předpokladů pro poznávání i výchovu a vedení ostatních lidí.“ (Kohoutek 1998: 34).

S informanty se mi pracovalo dobře a bez problémů. Realizování výzkumu mě velmi bavilo, protože jsem se zase dozvěděl nové informace o svém současném a bývalém klubu. Získal jsem tak i větší přehled o amatérském fotbale v České republice, což se mi bude hodit i do dalších let, ať už v roli hráče, trenéra mládeže či výzkumníka.

2. TEORIE

2.1 Sport a pohyb

Někdo bere pohyb jako volnočasovou aktivitu, někdo jako prostředek k udržování tělesné kondice a zdraví. Spousta lidí má pohyb jako drogu, bez které se neobejde, a miliony lidí na celém světě se svým tělem živí. Co pro lidský život znamená sport? Rozhodně je to součást našeho života a vždy jím bude. Sekot ve své knize uvádí následující definici sportu: „Jeho význam je dnes umocňován svým nesporným dopadem v rovině sociální, ekonomické i kulturní. Je ztělesněním obdivovaných hodnot radosti z pohybu, výkonu, zdraví a krásy. Stejně však i odráží i řadu nově vyhrocovaných problémů, kterým musí s obavami dnešní svět čelit.“ (Sekot 2003: 7). O jakých problémech je řeč? Sport a pohyb nemá jen pozitivní účinky pro lidské tělo, mentalitu člověka a společnost. Dnešní sportovní svět je mnohdy spojován s pojmy, jako jsou korupce, doping a rasismus.

Když se hlouběji ponoříte do světa sportu, v různých odvětvích najdete uplácení, podvody a skandály. A to vše díky velkým penězům. I ve fotbalovém prostředí se vyskytují finance jako prostředek, který dokáže ovlivnit výsledky i podstatu sportu jako takovou. O tomto tématu budu psát až později v kapitole Temné strany fotbalu. Jaký význam má vůbec pohyb v našem životě?

Je mi jasné, že trochu jiný význam pohybu byl pro mě ve školním věku, kdy jsem se začal intenzivně pohybovat a sportovat, než je v současnosti. „U dítěte a adolescenta se pohyb přímo podílí na formování tvaru a funkce těla, u dospělého je zas důležitý pro udržování těchto funkcí i struktur. Nadále se podílí na udržení stálosti vnitřního prostředí, stimuluje činnost orgánů i organismu jako celku. V tomto období se projeví předcházející výchova i způsob života. Již v dětství se proto rozhoduje o pohybových projevech v dospělosti.“ (Dylevský a kol. 1997: 26). Můj názor na pohyb je následující. Podle mě pohyb do života jedince patří a patřit bude. Jde jen o to, v jaké míře a podobě. Za pohyb se totiž považuje i třeba to, že člověk ráno vstane z postele a dojde si do obchodu pro snídani. V jiném měření se z pohybu stává sport, kdy tělo jedince je pod vyšším fyzickým napětím. Právě toto mě vždy přitahovalo. Vracet se domů z tréninku vyčerpaný, ale s vědomím, že jsem šťastný. Hogenová ve své knize o Etice a sportu tvrdí: „Pohyb jako fenomén se tak stává „silou“ tvořící v nejpůvodnějším smyslu, protože „pohyb“ nese svět. Objímá totálně vše, pohyb je médiem našich zájmů, potřeb, pudů, citů, lásky i nenávisti.“ (Hogenová 2000: 6).

Vždy jsem ve sportovním světě obdivoval kolektivní úspěch. V mém pohledu ho stavím výš, než úspěch jednotlivce. Nechci tím vůbec shazovat práci jedince, ale kolektiv musí být více propojený. Musí fungovat více faktorů k tomu, aby se úspěchu dosáhlo. Proto jsem se začal věnovat fotbalu. I když v Okresním přeboru vlastně o nic nejde, ten pocit, když vyhrajete zápas, je k nezaplacení. Vítězství i prohra patří k běžnému životu, nikoli jen ke sportu. Lidé, co mě jen trochu znají a někdy se mnou v něčem soutěžili, vědí, že nerad prohrávám a porážku chci co nejrychleji odčinit. Proto jsem se v následující větě našel. „Velmi stručně naznačeno: vítězství odhaluje možnosti, prohra chyby a nedostatky. Když toto nahlédneme z hlediska specificky lidské odkázanosti, odkázanosti člověka na poznávání, člověka vnořeného do tohoto světa dynamické rozmanitosti, pak se nám ambivalence „vítězství – prohra“ projeví jako zvláštní součást poznávání povahy „pokus – chyba – její poznání – pokus“. (Hogenová 2000: 190).

Jak už jsem zmínil, sport a pohyb hraje v lidském životě velkou roli. V knize Sport a pohyb v životě seniorů od Pavla Slepíčky, Jiřího Mudráka a Ireny Slepíckové se dozvíme, že pro populaci seniorů je uznáván přínos pohybu především na rekreační úrovni, což vede k pohybové samostatnosti nebo zpomalení degenerativních změn, což ovlivňuje celkovou kvalitu života. (Slepíčka a kol. 2015: 47) V dalších kapitolách budu rozebírat, co je to amatérský klub, fotbal jako odpočinek a jaký má vliv na zdraví a psychiku člověka.

2.2 Amatérský fotbal

Aby se lidé mohli dívat na fotbal, byť jen amatérský nebo profesionální, potřebují k tomu aktéry. Ty tomu všemu dávají pouze poslední díl skládačky. Aby amatérský klub fungoval, je zapotřebí o dost více lidí, než jsou jen hráči. Lidí, kteří tento sport milují a jsou ochotni mu věnovat spoustu času. Je náročnější dát dohromady lidi, kteří budou usilovat o dosažení velkých výsledků, než si o tom pouze povídat. Snaha o naplnění strategie týmu představuje obrovskou výzvu. (Miller, Blanchard 2012: 12).

Velkou výhodou amatérského fotbalu je, že se zde až tolik nerozlišují schopnosti hráče. Jak hezky zmínil v knize fotbalu známý německý trenér Jurgen Klinsmann „Při amatérském fotbale nezáleží na věku, pohlaví, velikosti, postavě, hráčských dovednostech, národu, vyznání, rase... Je pro každého!“ (Goldblatt 2010: 33). A opravdu toto pravidlo platí. Je skutečně zábavné, že mému spoluhráči je 44 let. Vždyť by to mohl být můj otec. Ale pak si řeknu, vlastně proč ne. Ten člověk se udržuje v kondici zřejmě po celý život a je to vidět i v tomto věku, který se mezi sportovci označuje mnohdy jako důchodcovský. Co se týče postav,

je to obdobné. Můžeme vidět na hřišti velikostní i váhové rozdíly. V profesionálním fotbalu hraje každé kilo navíc určitou roli. U nás to nemusí mít v podstatě žádný vliv na to, jak je hráč prospěšný na hřišti. Z příkladu to vím od mého spoluhráče, který za několik let dost přibral, ale měl vždy velmi šikovné nohy a na fotbal talent. To mu ulehčuje práci.

Otázkou je, kde končí amatérský fotbal a kde začíná ten profesionální. Kde je ta hranice a od jaké soutěže začíná?

Podle peněz, které dostávají hráči, by se to brát asi nemohlo. Protože o dvě soutěže výš, než hrajeme my, už v určitých klubech, někteří hráči berou peníze za zápas. Je pravda, že všichni, co hrají Krajský přebor, jsou pracující lidé a fotbalem se neživí. Ale o další soutěž výš, což je Divize, už znám hráče, který se živí fotbalem. David Petrus hrál dříve nejvyšší českou soutěž za Baník Ostrava, ale jak je ve fotbalovém světě zvykem, i dřívější profesionálové s postupem věku přecházejí do těchto okresních a krajských soutěží. Příkladem toho můžou být i bývalí spartani Tomáš Rosický a David Lafata, kteří teď nastupují za okresní týmy ve Středočeském kraji.

Musí to být pro obyčejné kluky, jako my, velký zážitek se najednou postavit na trávníku proti legendám českého fotbalu. I takový může být amatérský fotbal. Jaký má ale amatérský fotbal přínos pro nás i pro společnost? Dá se říct, že celkem velkou roli hraje amatérský fotbal pro ten profesionální. Mnoho dnes známých a úspěšných fotbalistů vyrostlo na půdě amatérského fotbalu. To znamená, že amatérský fotbal je zásobárnou hráčských talentů pro „velký“ fotbal. A nejen hráčů, ale i trenérů, manažerů a spoustu jiných pozic. David Goldblatt tvrdí: „Přínos pro společnost – Fotbalové kluby a síť fotbalových organizací vytvářejí osobní a institucionální vazby, které upevňují sousedské vztahy.“ (Goldblatt 2010: 33). Dále má také osobní přínos a přínos pro zdraví. „Fotbal pomáhá navazovat přátelství, zlepšuje osobní a komunikační schopnosti, sebedůvěru a duševní pohodu. (Goldblatt 2010: 33).

Právě v osobním přínosu si myslím, že tato věta pro nás znamená hodně. Navazovat přátelství, komunikovat mezi sebou a mít vnitřní uspokojení. Jeden z mých respondentů na otázku, co ho baví na amatérském fotbalu nejvíc, odpověděl „Nejvíce kromě samotného fotbalu na hřišti, mě také baví to, že si po tréninku nebo zápase sedneme všichni k jednomu stolu v hospodě. Rozebereme, co bylo špatně a dobře v zápase, pokecáme i o normálních věcech ze života, a tím se z nás stávají přátelé. A to pak taktéž hraje velkou roli v chodu samotného klubu. Ve finále záleží na nás, jaká jsme parta, a jak mezi sebou komunikujeme. To všechno se pak odráží na hřišti.“ (Informant č. 18).

A tohle je právě to, co mě na amatérském fotbale baví. Nejdřív si odmakat trénink a zápas a pak si jít se spoluhráči sednout a probrat fotbal i jiné věci. Z antropologického hlediska bych správně měl jednotlivé aktéry pozorovat při tom, jak se například chovají na hřišti a mimo hřiště. Protože znám mnoho případů, kdy je člověk mimo hřiště velký pohodář a fajn člověk, ale když vstoupí na hřiště a jde o vítězství, jako by si nedával pozor na pusu a jde si pouze za tím jedním. Přitom fotbal je týmová hra, důležitá je morálka týmu a někteří lidé ji spíše kazí. Protože jdou na to hřiště s jinou motivací a prioritou. To je další rys, v čem se amatérský fotbal liší od toho profesionálního.

V profesionálním světě tým a jeho hráči mají většinou stejnou motivaci, nebo aspoň by měli mít. V amatérském fotbale je škála motivací různá. Jeden chce dostat klub do vyšších pozic, druhý má ambice posunout klub o soutěž výš a třetí může chodit hrát jen proto, aby měl volnočasovou aktivitu nebo navázal kontakt s lidmi. Může zde být široká škála motivací, a to pak nemusí být ku prospěchu týmu. Důležité je najít mezi všemi tu správnou linii, které se drží každý. Já mám štěstí, že jsem v klubu, kde se dá říct, že táhneme za jeden provaz a chceme každý totéž. Myslím, že se k tomu i malými krůčky přibližujeme. Jak jsem na začátku zmiňoval, každý amatérský klub se neobejde bez lidí, kteří chodu klubu dají řád a postarají se o finance. Ve většině případů jsou amatérské kluby dotovány od daného města nebo obce, ale stejně zde musejí být lidé, kteří s financemi pracují. Zajistit rozhodčí na zápasy, mít registrované hráče, vybírat drobné do klubové kasy a spoustu dalších starostí okolo. K podrobnějšímu popisu se dostanu až při samotném analyzování mnou zkoumaných klubů. Ke každému klubu patří i fanoušci. Nemusí jich být tisíce jako na velkých stadionech. Stačí jen hrstka, která podpoří za každého počasí a výsledku.

2.3 Fotbal jako odpočinek

Obzvlášť u nás amatérských fotbalistů znamená fotbal relaxaci, nikoliv tělesnou zátěž. Já osobně třeba fotbal hraji z toho důvodu, abych měl neustále dobrou kondici, protože ta je pak určitě potřebná i v jiných ohledech, než jen sportovních. S rostoucím věkem ale čím dál víc беру fotbal a sport obecně, jako duševní relaxaci. Jelikož máme i jiné povinnosti v životě, jsem rád, když si od nich odpočinu právě ve formě sportu.

V podstatě ty samé nebo podobné odpovědi jsem dostával i od respondentů, kterých jsem se ptal, co pro ně fotbal znamená. „Je to volnočasová aktivita, která mě baví asi ze všech nejvíce, aktivně i pasivně. Líbí se mi nejen to, že má vysoce mezinárodní přesah, ale i fakt, že i když mě každou chvíli pořádně naštvě, stejně se k ní hodně rychle vrátím. Beru to jako součást

života, která mi pomáhá udržet si tělesnou kondici, ale i jako odpočinek od dětí, když učím na základní škole.“ (Informant č. 8). Navíc svým názorem je, že i díky právě fotbalu, získávám lepší komunikační schopnosti a jsem více společenskou osobou. „Sport není jen činnost, ale také společenská instituce, která plní významné společenské funkce a slouží jako nástroj k dosahování nejen individuálních, ale především skupinových nebo celospolečenských cílů. Není činností, která by pouze uspokojovala ryze osobní potřeby a zájmy, směřovala k rozvoji jen určitých stránek života jednotlivce, ale je v plném slova smyslu činností společenskou, která významně formuje způsob života společnosti (byť v různých souvislostech a s různou intenzitou) a promítá se i do společenského postavení jednotlivce.“ (Čechák, Linhart 1986: 11).

2.4 Vliv na zdraví

Tak, jako každý sport, i fotbal přináší do života v pohledu zdraví, pozitivní i negativní účinky na tělo. „Podle řady studií zmíněných v úvodu kapitoly, na kterých mimo jiné zakládá svá doporučení Světová zdravotnická organizace, je úroveň pohybové aktivity u seniorů v první řadě pozitivně vztažena k jejich celkovému fyzickému zdraví a kondici. Pohyb tak působí jako prevence celé řady závažných chorob, včetně onemocnění srdce, cukrovky, či různých typů rakoviny. Dokonce se zdá, že u lidí nad 65 let je zdravotní přínos přiměřené pohybové aktivity ještě vyšší než u mladších věkových skupin, neboť starší lidé jsou obecně méně pohybově aktivní a zvýšení pohybové aktivity tak pro ně může představovat relativně výraznější změnu životního stylu s pozitivnějšími zdravotními dopady.“ (Slepička a kol. 2015: 73). S touto teorií souhlasím já, i mí informanti, když jsem se jich ptal na to, zda fotbal zkvalitňuje jejich fyzickou úroveň života. Jenže na druhé straně stojí problémy, se kterými se potýká většina fotbalistů, jak na profesionální, tak na amatérské úrovni.

V mém výzkumu jsem si k tomuto tématu udělal grafickou tabulku znázorňující zdravotní problémy amatérského fotbalisty. Celkem jsem se dotázal 24 informantů. U některých z nich to nebyl pouze jeden problém.

Přetrvávající problémy	Počet informantů
Bederní páteř	4
Stehna	5
Kotníky	12
Kolena	5
Svalová zranění	9

Podle tabulky je vidět, že nejčastějšími problémy jsou viklavost, poškozené vazy u kotníků, nebo svalová zranění. Jak taková svalová zranění vznikají? „Fotbalisté utrží svalové zranění nejčastěji okolo 40. minuty. Přestože jsou již dobře zahřátí, riziko úrazu je po tak dlouhém čase intenzivní práce svalů vysoké. Zranění jsou způsobena nevhodnou nebo nedostatečnou regenerací, zdravotními nedostatky, ale i stresem a osobními problémy, které se do pohybového aparátu přenášejí.“ (fyzioklinika.cz). Statistiku mohu potvrdit i já sám. Když si spočítám, kolik jsem měl kvůli fotbalu zranění, tak je to pomalu na napsání knížky. Na každé noze 2x vymknutý kotník, zánět v koleni, natržený zadní stehenní sval a mimo toho mě už pár let trápí vyhrěznutí plotýnky v bederní oblasti těla.

Ve výzkumu mě zaujala odpověď informanta, který se na otázku ke zdraví vyjádřil následovně. „Můj názor na tuto otázku je takový, že se nedostatečně rozvíjíme. Myslím, že je to problém celého amatérského fotbalu, ne jen u nás. Před tréninkem, nebo zápasem se sice rozvíjíme celkem dlouho, ale po zápase už tu regeneraci svalů nemáme. V tom se lišíme od profesionálních sportovců, kteří mají regenerační péči i po výkonu, a to hodně ovlivňuje zdraví. Na druhou stranu to u nás chápou, že se nikomu po zápase nechce strávit dalších 15 minut u protahování. To se radši rychle vysprchujeme a běžíme na klobásu.“ (Informant č. 17). U amatérských sportovců ve většině případů neplatí, že si kontrolují i srdeční funkce během zátěže. Nezažil jsem to ani já, ani mí informanti. Na zátěžovém testu jsem byl jednou v životě, a to díky přijímacím zkouškám.

Podstoupil jsem i známý Cooperův test, který je měřítkem zdatnosti. „Komplexnejší pohľad na priebeh testovania zdatnosti pomocou známého COOPEROVHO TESTU (tj. test behu na 12 minút) je zobrazený na grafoch č.41 a č.42.“ (Olšák 1997: 88). Známy Cooperův test praktikujeme i u nás ve Chvojenci, s tím rozdílem, že trenér následovně nemá k dispozici žádné grafy o zdatnosti každého z nás. Slouží pouze jako ukazatel zdatnosti.

Můj názor je takový, že by nebylo zbytečné, aby se i v amatérském fotbale zavedly povinné prohlídky srdečních funkcí. Neříkám, že už od naší soutěže, kterou je Okresní přebor, ale například v Krajském přeboru mohou hráči trénovat až 4x týdně + zápas.

2.5 Psychika hráče

V životě jedince hraje psychika obrovskou roli v tom, jestli vede spokojený a šťastný život. Ne jinak tomu je i ve sportovní sféře, kde psychika zabírá nemalou část výkonu sportovce. Ať už se jedná o profesionální fotbalisty, či amatérské, může psychika často rozhodovat zápasy. „Pohybová aktivita neovlivňuje jen fyzickou stránku člověka, podílí se i na ovlivnění psychických procesů. Jako příklad uvádějí autoři zabývající se touto tematikou (Calfas a Taylor, 1994; Lee et al., 2012; Smith et al., 2008) nižší výskyt depresí u sportujících, snižování úrovně úzkosti, zvyšování kladného sebehodnocení, posilování psychiky v boji se stresem.“ (Slepička a kol. 2015: 41). Jenže co, když se sebedůvěra obrátí proti sportovci?

Dokonalý příklad mě napadá z profesionálního fotbalu. Svého času jeden z nejlepších útočníků světa byl prodán za obrovské peníze do jiného ambiciozního klubu. Nálepka nejdražšího přestupu v Anglii s očekáváním, že on bude ten, který dotáhne tým ke spoustě trofejí, zatočila s psychikou hráče velmi nevybíravým způsobem. Rázem po pár nepovedených zápasech se stal terčem kritiky, jak fanoušků, tak médií. To není něco, co by chtělo potkat profesionálního sportovce. Samozřejmě postupem času se výkony začaly zlepšovat. „Je však zřejmé, že ne vždy je jedinec schopen předvést pohybový výkon na úrovni, pro kterou byl dlouhodobě připravován. Nezbytně se nabízí otázka, co může být příčinou toho, že někdo je schopen výkon zopakovat za jakýchkoli podmínek a jiný toho schopen není.“ (Slepička a kol. 2015: 42).

V tomto ohledu se však fotbal a v podstatě i jiné kolektivní sporty trochu vymykají. Často hrajete podle toho, co vám nabídnou spoluhráči a co vám dovolí soupeř. Podobný příběh se letos v podzimní části stal i u mě. Celý podzim jsem se nemohl prosadit. To mi „vlezlo do hlavy“ a přišlo mi, že to bylo zápas od zápasu horší a horší. Od útočníka se prostě očekávají branky a ty nepřicházely. Konec podzimní části mi pomohl a teď mám znovu chuť do jarní části. Na rozlučce mi krátkým proslovem pomohl spoluhráč. „Musíš si věřit, hladově si za těmi góly jít. Jako útočník musíš být i v některých situacích více sobecký a ono to přijde.“ (Informant č. 16).

Do fotbalu se bezesporně promítají i emoce, které patří k lidské psychice. Často se stává, že jste na hřišti někým jiným, než ve skutečnosti. „Emoce vyjadřují stav subjektu a jeho vztah k objektu a vyznačují se obvykle polaritou, tj. kladným či záporným příznakem libosti či nelibosti (Rubinštejn, 1964, s. 490).“ (Janoušek 2007: 41). Každý má povahu jinou, a to se také promítá i na hřišti, kde vás některé podněty mohou rozčítit do nejvyšších mezí. Avšak

jsem toho názoru, že nelibé chování se promítá i do výkonu (většinou negativně). Proto je nejlepší způsob jít na hřiště s chutí hrát a nenechat se vykolejit mnohdy mylnými rozhodnutími rozhodčích.

3. FOTBALOVÉ KLUBY PARDUBICKÉHO KRAJE V HISTORII I SOUČASNOSTI

3.1 TJ Sokol Chvojenec

3.1.1 Historie a současnost klubu

Na začátku ledna jsem od paní starostky Chvojence dostal dvě brožury, které mapují samotnou historii chvojeneckého fotbalu a staly se tak cenným zdrojem informací k mému výzkumu. Byly napsány samotnou paní starostkou k oslavám 80. a 90. let fotbalu ve Chvojeci. Samotné začátky Sportovního klubu Chvojenec můžeme nalézt po první světové válce, kdy několik nadšenců provozovalo kopanou. Důležitým obdobím pro chvojenecký fotbal byl rok 1929, který se bere jako počátek organizovaného fotbalu ve Chvojeci. Klubovým symbolem se staly barvy modrá a bílá, protože tyto dvě barvy jsou znázorněny i na klubovém znaku. V roce 1934 přišly první úspěchy, když ve finálovém utkání o křišťálový pohár mužstvo Chvojence vyhrálo nad Rovní. O dva měsíce později vyhrálo mužstvo v Drtinově poháru ve Vysokém Chvojně. Po těchto úspěších se SK Chvojenec přihlásil do mistrovské soutěže VŽF (Východočeské župy fotbalové). (Píšová 2009: 3).

Fotbal ve Chvojeci se může pochlubit tím, že nebyl nikdy od jeho počátku přerušen, i když byla léta, kdy se potýkal například s nedostatkem hráčů. Avšak vždy se našel nějaký obětavec, který svou houževnatostí pomohl fotbal ve Chvojeci udržet. V roce 1939, krátce před druhou světovou válkou, bylo ustanoveno i mužstvo dorostu. V období druhé světové války byla členská základna v počtu 55 (z toho 19 aktivních hráčů a 15 dorostenců). Zájem o fotbal ve čtyřicátých letech neutichá. Podle dostupných informací bylo na soupisce 24 hráčů, což je vysoký počet. Slabší období začíná přicházet v padesátých a šedesátých letech, kdy hráči začali odcházet do jiných klubů, nebo končili.

V sedmdesátých letech špatné období pokračuje, nejsou trenéři, ani hráči. Po sedmdesátých letech se situace opět začíná zlepšovat. Dosud nejlepší ročník chvojeneckého fotbalu, byl rok 2002. Mužstvo poprvé v historii postoupilo do 1. B třídy soutěže Pardubického kraje. Po dvouletém působení se však vrátilo zpět do Okresního přeboru. K roku 2009 bylo 55 členů

fotbalu TJ Sokol Chvojenec a dalších 72 členů SPV (Sportu pro všechny). (Píšová 2009: 11,15).

V současné době mužstvo hraje Okresní přebor s tím, že by mohl mít ambice se pokusit vyrovnat historicky nejlepší období chvojeneckého fotbalu, a to postoupit zpět do 1. B třídy. Když jsem se na tuto otázku ptal mých respondentů, tak většina z nich souhlasila s tím, že by chtěli dostat chvojenecký fotbal na vyšší úroveň. „Úroveň fotbalu se zde za poslední roky zvedla. Momentálně máme perspektivní mladý silný tým, který se může ještě pár let určitě zlepšovat. Výsledky v Okresním přeboru jsou dobré, ale zatím ne vynikající k tomu, aby to stačilo na postup. Snad se v následujících ročnících ukáže perspektiva a tým to promění v postup.“ (Informant č. 27). Klub v loňském roce oslavil své 90. narozeniny. Oslavy probíhaly v květnu. Od rána do odpoledne byl připravený program pro děti. Následovalo utkání A mužstva s Křiční, které se nepodařilo vyhrát, a skončilo remízou. Poté byla volná zábava do nočních hodin s kapelou, ohnivou show a spoustou dalšího.

Snad fotbal ve Chvojenci zažije minimálně podobné oslavy za 10 let k 100. výročí. Když paní starostka psala brožuru k 80. výročí, na závěr shrnula tento fotbalový příběh takto: „80. let je dlouhá doba, za kterou se ve sportu vymění několik generací. Podařilo se mě sehnat nějaké písemné podklady, foto, ale i vyprávění žijících pamětníků. Bohužel některé informace do sebe nezapadají a jsou i neúplné. Moji představou však bylo vytvořit nástin začátků a postupně přejít a zaznamenat dobu dnešní. Rok za rokem běží, ubývá pamětníků a potom se těžko hledá pravda. Co ještě nedávno bylo známé, stává se mlhavou vzpomínkou. Bez historie by však nebyl dnešek a bez současnosti zase budoucnost. V čele fotbalu stáli vždy prostí lidé, kteří dokázali udělat velký kus práce, a za to jim patří dík. Fotbal není jen hra, ale další spousta hodin v zázemí, na zajištění chodu soutěžních utkání, udržování fotbalového hřiště a kabin. To celé je závislé i na financích, které se těžko shánějí. Proto fotbal nemůže fungovat též bez pomoci jmenných i bezjmenných sponzorů. Mezi ně vždy patřila a patří i Obec Chvojenec.“ (Píšová 2009: 16).

3.1.2. Zázemí

Tak jako samotný klub, i zázemí prošlo velkými proměnami. Po založení klubu v roce 1929 se 10 let hrálo pouze na hřišti, které nemělo žádné další vybavení. Až v roce 1939 byly postaveny první dřevěné kabiny. V roce 1957 byla na 30 let podepsána nájemní smlouva na pozemek nového fotbalového hřiště a tím vznikly dobré podmínky pro vybudování skutečného hřiště s patřičným vybavením.

O dva roky později se otevírají nové kabiny na tomto hřišti. V osmdesátých letech byla smlouva prodloužena a v roce 2002 došlo k podpisu kupní smlouvy. V dalších letech dochází k rozšíření zázemí pro dorost a vybudování dětského hřiště. V roce 2007 jsou přistavěny samostatné sociálky. (Píšová 2009: 6).

V roce 2016 vyhrálo A mužstvo 3. třídu Holicko a v tom samém roce bylo vybudováno zavlažování hřiště Obcí Chvojenec a za pomoci dotace z Programu rozvoje venkova Pardubického kraje (Píšová 2019: 5). V současné době se na hřišti nachází i hospoda. Do loňského roku se na hřišti ve Chvojenci nacházelo všechno potřebné k fungování klubu. Domácí i hostující tým má svou kabinu, sprchy. Zde je na hřišti i úložný prostor na nářadí, malá tribuna pro diváky a dětské hřiště.

V loňském roce začala rekonstrukce hlavní budovy. Bylo přistavěno jedno patro, kam se přestěhuje místní hospoda. Zde bude venkovní terasa s výhledem z prvního patra na celé hřiště. Do této rekonstrukce se v létě zapojil v podstatě celý tým, čímž dokázal schopnost táhnout za jedno lano. „Určitě je dobře, že tu máme ve Chvojenci schopné lidi, kterým záleží na celém klubu se všemi potřebami.“ (Informant č. 19). O zázemí ve Chvojenci se stará mnoho lidí. Ať už to je sekání trávy, chod hospody, praní dresů, správcování celého pozemku a mnoho jiného.

3.1.3 Vedení klubu, hráči, fanoušci

Součástí mého výzkumu bylo zúčastněné pozorování lidí ve zkoumaném klubu. Provedl jsem rozhovory s funkcionáři klubu, hráči, i fanoušky. Jelikož ve Chvojenci panuje ve většině případů uvolněná atmosféra, nebylo těžké se s kluky dohodnout na nějakém veřejném posezení, kde bych využil metodu focus group, neboli skupinovou diskuzi. Většina z hráčů po tréninku chodí do místní hospody na pivo, a tak jsem toho využil a přidal se k nim. V den, kdy jsem využil tuto metodu, se nás sešlo 5 hráčů a předseda klubu, který je k nám velmi přátelský. Jedna z otázek, kterou jsem nahodil jako podnět k diskuzi, byla, jakou má fotbal ve Chvojenci budoucnost a zda hráči, kteří se ten večer sešli, mají v plánu ještě několik let pokračovat. Předseda klubu svým vtipným tonem začal: „To záleží na vás cucáci, jaká tu bude budoucnost.“ (Informant č. 29). Ostatní se začali smát a jeden z nich odvětil: „Lud’o, když mi budeš dávat peníze za ty léta, co tu hraju, tak ještě pár let vydržím.“ (Informant č. 24). Celkově trvala diskuze asi 30 minut.

Jelikož jsem potřeboval udělat i rozhovor s trenérem mého současného klubu, musel jsem za ním dorazit domů do Bohumilče, což je pár kilometrů od Chvojence. Sice pod tímto trenérem

hraju teprve druhým rokem, ale znám ho už v podstatě odmalička, protože s jeho synem jsem velký kamarád. Proto nebyl problém se s ním domluvit. Zeptal jsem se ho, jak se dostal k trénování ve Chvojenci a jestli ho to baví. „Trénování ve Chvojenci mi bylo nabídnuto od předsedy zhruba před 4 lety. Dřív jsem tam hrával a znám tam dobře většinu lidí. Proto jsem to přijal a chci Chvojenec dotáhnout nejvýš, kam to půjde. Navíc se mi líbí, jak je do toho Luďa zapálený a je na něm vidět, že dělá pro fotbal ve Chvojenci maximum.“ (Informant č. 30).

Jak řekl trenér, náš předseda je do toho skutečně zapálený, což dokazuje jeho snahu stále zlepšovat zázemí ve Chvojenci a v neposlední řadě také sehnal sponzora, který finančně pomůže klubu. „Tak snažím se fotbal pozvednout někam výš, je to moje záliba a i když mě někdy všichni pěkně štvete, tak si asi nedokážu představit, že bych byl bez toho.“ (Informant č. 29).

Můj pohled na situaci v Chvojenci je takový, že právě předseda klubu má skvělou schopnost přesvědčovat hráče, aby šli hrát do Chvojence. Konec konců to byl i můj příklad, kdy mě přemluvil. Navíc je otevřený a hráči ho mají rádi. Mají ho spíš za takového kamaráda. To je jedna z věcí, která se momentálně ve Chvojenci daří a je díky tomu dobrá atmosféra. Jaký názor ale mají fanoušci klubu?

Snažil jsem se vybrat tři, kteří jsou chvojeneckému fotbalu nejvěrnější. „Na fotbal tu chodím téměř 50 let. Poznal jsem spoustu skvělých hráčů. Pochopitelně se tu vystříдалa řada generací. Momentálně jsme na tom dobře a doufám, že byste mohli postoupit v následujících letech výš.“ (Informant č. 31). Dalšího z nich jsem se zeptal, jestli by nemohlo na fotbal chodit víc lidí. „Myslím, že tu chodí lidí úměrně k tomu, že hrajeme Okresní přebor. Navíc nejsme kdovíjak velká vesnice k tomu, aby se tu scházelo desítky, stovky lidí na fotbal.“ (Informant č. 32).

3.1.4 Hospodářství klubu

Do hospodářství klubu Chvojence jsem měl možnost nahlédnout víc, než v Sezemicích. Proto děkuji panu hospodáři klubu, který mi obstaral výpis veškerých příjmů i výdajů za rok 2019.

Příjmy	
Nájem z restaurace	74 400,-

Memoriál Josefa Kloučka	4 500,-
Celkem 78 900,-	

K příjmům uvádím také informaci, že obec ročně přispívá fotbalovému klubu 40 000,- Kč a ještě platí benzin na sekání trávníku a naftu do obecního auta, které se využívá na výjezdy zápasů. To je celkem 20 000,- Kč.

Dále je také potřeba uvést, že se předsedovi podařilo sehnat sponzora, který by měl do klubu vnést nějaké finance, avšak nemám žádné informace v číslech. Vím jen, že se musely za brány na síti vylepit obrovské plakáty sponzora a podél hřiště vystavit bannery. Výměnou za to dostaneme každý svou fotbalovou soupravu, tréninkové tričko, tašky a kopačky. Pro tým nové hráčské sady dresů. Když jsme se to dozvěděli, tak jsme měli pochopitelně velkou radost, protože většina z nás ještě neměla v životě svojí soupravu. Aspoň v něčem se budeme cítit jako profesionální fotbalisté. V níže uvedené tabulce lze vidět výdaje za rok 2019.

Výdaje	
Průkazky trenérů	600,-
FAČR	10 000,-
Pronájem obecní ples	1 000,-
Žárovky	706,-
Vody pro hráče	4 073,-
Pronájem umělé trávy Rychnov	1 000,-
Pronájem umělé trávy Nové Město	1 050,-
Rozhodčí příprava	400,-
Pronájem umělé trávy Hradec Králové	1 290,-
Hnojivo Ledek	2 290,-
Spojovací materiál + lana	740,-

Sít' na plot	430,-
Hadice	250,-
Barva + štětce	1 730,-
Ceny Memoriál Josefa Kloučka	1 500,-
Rozhodčí na Memoriál	3 400,-
Klíče	240,-
Štulpny	158,-
Světlo	440,-
Praní dresů + prášek	13 333,-
Fotbalové míče	5 033,-
Hostování Vrátil (Ředice)	7 200,-
Přestup Blažek (Pardubice)	20 000,-
Celkem 76 863,- Kč	

V tabulce jsem vypsal podrobné předměty, za které musel klub platit v roce 2019. Jak je zde vidět, i toto všechno je součástí amatérského klubu a není jednoduché to všechno obstarávat a shánět na to finance.

3.2 TJ Spartak Sezemice

3.2.1 Historie a současnost klubu

Loni fotbal v Sezemicích oslavil rovných 100 let od založení. K tomuto jubilejnímu výročí byla napsána brožura s názvem Sezemický fotbal slaví 100 let. Z této brožury vzešly všechny moje informace, které jsem použil do textu. První zmínky o holdování fotbalu v Sezemicích spadají do období před první světovou válkou. Zmíněné období charakterizoval v letech pozdější sezemický učitel a sportovec Jaroslav Panáček následovně: „Mnoho protivenství museli snášeti hráči, zejména od starších občanů města, vážných a usedlých sousedů, kteří se

kabonili nad spouští, jaká se uhnízдила u hranic města.“ To však neodradilo snahu mladých příznivců fotbalu založit svůj sportovní oddíl. Jejich úsilí a naději založit vlastní sportovní klub již v roce 2013 však zmařila první světová válka.

K založení Sportovního klubu SK Sezemice, v němž hrál hlavní roli fotbal, došlo již v dubnu 1919. (Balcar, Kubizňák 2019: 1). Prvních pět let sportovního klubu uběhlo se střídavými úspěchy i neúspěchy, s neustálým sháněním tolik potřebných finančních prostředků. V srpnu 1924 oslavil SK Sezemice pět let trvání klubu sportovní slavností, jejímž vyvrcholením byl zápas s pražským mužstvem AFK Union Žižkov, ve kterém SK Sezemice zvítězil v poměru 6:2. V souvislosti s reorganizací a sjednocováním tělovýchovy a sportu v poválečném Československu hráli od počátku padesátých let sezemičtí fotbalisté pod klubovým označením DSO (Dobrovolná sportovní organizace) Spartak Sezemice a od roku 1957 jako TJ (Tělovýchovná jednota) Spartak Sezemice. (Balcar, Kubizňák 2019: 1). Největším dosaženým úspěchem pro sezemický fotbal byl postup do Krajské soutěže na počátku 80. let minulého století.

V současné situaci tým hraje Okresní přebor, zhruba v polovině tabulky. Tak jako mnoho amatérských klubů se tým potýká s nedostatkem hráčů. Nutno dodat, že fotbal v Sezemících je oblíbeným sportem, při kterém se vždy na zápase sejde mnoho fanoušků. Pro mě jako odchovance Sezemic to bylo velmi specifické, když jsem v 17 letech poprvé nastoupil za „Áčko“ před tolika lidmi.

V SK Sezemice a dnes v TJ Spartak Sezemice se pěstovaly a pěstují i další sporty. V průběhu své existence vykazovali členové klubu i společenskou a kulturní činnost, zahrnující hraní ochotnického divadla, organizování masopustních průvodů masek a tradiční Sezemické pouťové lávky, pořádání šibřinek, plesů apod. K současné situaci je potřeba také zmínit, že sezemickému fotbalu se podařilo vychovat současného reprezentanta Jiřího Skaláka, který momentálně působí v Anglii, ve druhé nejvyšší lize. Když jsem se byl před 5 lety podívat na výročí 95 let, tak na oslavách byla jména jako Jiří Langmajer mladší, či zpěvák Martin Maxa.

K sezemickému fotbalu chovám neuvěřitelnou úctu, především proto, že jsem tam byl od malička vychováván, až do předloňského roku, kdy jsem klub opustil. Oba týmy, jak Chvojenec, tak Sezemice hrají stejnou třídu, takže se vždy dvakrát do roka proti sobě utkáme. Loni jsem hrál poprvé proti „svému“ klubu a byl to velmi zvláštní pocit. Hrát proti hráčům, se kterými jsem dlouho trénoval. V budoucnu bych se chtěl určitě vrátit zpět.

3.2.2 Zázemí

V roce 1919, kdy byl klub založen, se hrálo na improvizovaně upravených hřištích, nejčastěji u silnice před stodolami (dnes Mezi Mosty). Všechny fotbalové zápasy se až do roku 1920 hrály na hřištích soupeřů. V daném roce se podařilo na pronajatém poli za stodolami Na Obickách vybudovat v Sezemicích fotbalové hřiště. Od té doby mohli sezemičtí fotbalisté hrát i v domácím prostředí před vlastními fanoušky. (Balcar, Kubizňák 2019: 1).

Smutným dnem byl pro sezemický fotbal 4. červen roku 2000, kdy v nočních hodinách vznikl na sportovním hřišti TJ Spartak Sezemice požár. Shořel dřevěný objekt za kabinami a ohni padl za oběť archiv, míče, dresy i inventář. (Balcar, Kubizňák 2019: 1).

V současné době se město Sezemice pyšní hezkým zrekonstruovaným areálem, který slouží nejen fotbalistům. V areálu je hřiště na volejbal a v loňském roce bylo za hlavní hřiště, dostaveno také hřiště tréninkové. Kabiny jsou v hlavní budově areálu, kde je také mateřská školka, či rehabilitační centrum. Venku vedle hřiště se nachází tribuna s hospůdkou. Za tribunou je plácek, kde se pořádají také venkovní akce jako koncerty, čarodějnice či dětské dny. Trávník v Sezemicích byl vždy v kvalitním stavu, jelikož vedle hřiště se nachází řeka Loučná, která je zdrojem pro zalévání trávníku, především v letních měsících. „Pro mě je sezemické hřiště jedno z nejlepších v kraji. Můžeš vidět, kolik je toho tady k dispozici, nejen pro fotbalisty, ale i pro širokou veřejnost. Jsem rád, že město tu podporuje sport, a to se odráží v stavění nových a nových pozemků. Za hřištěm, jak můžeš vidět, je nově postavené workoutové hřiště a bude tam i vybudována stezka pro pěší. Jen škoda, že dospělých fotbalistů je pomálu.“ (Informant č.13). Takto se vyjádřil k zázemí jeden z dlouholetých fanoušků klubu, který se zajímá a dění fotbalu v celém kraji.

Aktivní hráč se mi zase vyjádřil zase takto: „Nehledě teď na fotbal, jde mi o to, aby tyhle všechny podmínky, které tu máme, byly využity. Trošku se bojím toho, že město dalo do rekonstrukce sportovišť hodně peněz a podívej, po týdnu otevření workoutového hřiště bylo poškozeno vandaly. To je strašný a doufám, že s tím bude nakládáno správným způsobem.“ (Informant č.1). Z odpovědí je vidět, že zázemí v Sezemicích opravdu je, a proto by byla škoda, kdyby na něm neměl kdo běhat.

3.2.3 Vedení klubu, hráči, fanoušci

Aby mohl klub, byť jen amatérský, fungovat, je zapotřebí spousta lidí, kteří ho povedou. Vedoucím klubu, neboli prezidentem, je v momentální době pasivní hráč, který do nedávna ještě hrál. I když je poměrně ještě mladý, tak má spoustu zkušeností a především je srdcařem zdejšího fotbalu. „Tuto funkci jsem dostal po nepříjemných okolnostech, které tady nastaly, a musím říct, že to není nic lehkého. Já jsem sezemickým fotbalem vychován odmala, proto jsem nad tím nepřemýšlel a vrhl se do práce. Ale není to jen o mně, máme tady hospodáře klubu, správce, hospodský atd. Všichni jsme jedna parta, a tak nějak si pomáháme každý se vším.“ (Informant č. 10).

Co se týče trenérské práce, tak paradoxem je, že momentální trenér Sezemic, působil i ve Chvojenci a dokonce chvojenecké fotbalisty dovedl do Okresního přeboru. „Trénoval jsem v obou týmech a musím říct, že je to celkem obdobný, akorát ve Chvojenci drží někteří jedinci horší životosprávu, což se tady v Sezemicích neděje. Nebo alespoň o tom nevím. Byla tam dobrá parta a povedl se trochu úspěch, ale jsem „sezemák“, takže je pro mě asi lepší trénovat tady. Hřiště mám celkem blízko a je tu dobrá parta taktéž.“ (Informant č. 11).

Rozhovory s vedením probíhaly v přátelské atmosféře. Trošku jsem se bál toho, že mi ještě neodpustili odchod k rivalovi, ale snad už ano. S některými hráči jsem v kontaktu pořád. Díky fotbalu jsem si vytvořil přátelství na celý život a toho si vážím. Bohužel „áčkových“ hráčů je v Sezemicích nedostatek. Je to uzpůsobené tím, že se před několika lety zrušil dorost. Ti „lepší“ dorostenci odešli ve většině případů do Holic, kde jsou lepší podmínky, a ti „horší“ v kritickém věku, který je okolo 18 let, skončili. Když jsem se zeptal na otázku, jaká je příčina toho, že hráči nejsou a je těžké je sehnat, odpověděl mi dlouholetý kamarád a současný hráč Sezemic takto: „Podle mě je to víc faktorů, jednak je víc možností, co mohou lidi dělat, a pak si myslím, že mnoho klubů nemá ve vedení dostatečně kompetentní lidi, kteří by fotbal ve svém klubu dokázali dělat tak, aby plnil svůj účel na amatérské úrovni – tedy aby byl především pro pobavení lidí, kteří v něm jsou zainteresovaní.“ (Informant č. 1).

Je vidět, že současné hráče aktuální situace v klubu šťve. Fotbal pro ně znamená hodně. „Je to volnočasová aktivita, která mě baví asi ze všech nejvíc, aktivně i pasivně. Líbí se mi nejen to, že má vysoce mezinárodní přesah, ale i fakt, že i když mě každou chvíli pořádně našťve, stejně se k ní hodně rychle vrátím.“ (Informant č. 2). Jak jsem dříve uvedl, fotbal v Sezemicích má i početnou fanouškovskou základnu, což se odráží na vysokých návštěvách po celou dobu sezony. I když se týmu třeba nedaří, lidé stejně přijdou podpořit. Většinou jde o

bývalé hráče a jejich rodiny. Myslím, že tento trend se dodržuje ve většině amatérských klubů.

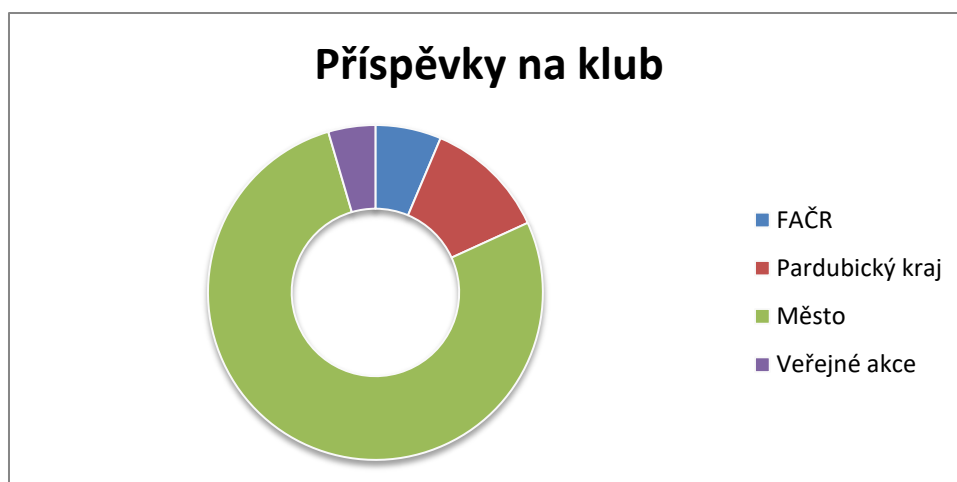
Ke konci srpna, když se pořádá tradiční sezemická lávka a je zde pouť, hráči mají první zápas sezony. Sezemická lávka je tradice, která se pořádá každý rok v Sezemicích na pouti. Spočívá v soutěži přejet na kole, či jiném dopravním prostředku po úzké lávce vedoucí přes řeku Loučnou, která protéká Sezemicemi. Na zápas se přijde podívat třeba až 250 lidí, což si myslím, že je na Okresní přebor skvělý počet. „Fotbal tu má velkou tradici. Sám jsem hrál nějakých 20 let za zdejší oddíl. Teď jezdím, pokud je to možné, na každý zápas. Mám tak aspoň přehled, co se tu děje. Podle mě je také dobré, že jsou Sezemice kousek od Pardubic. Jsme tu na dobrém místě.“ (Informant č. 14).

3.2.4 Hospodaření klubu

Měl jsem možnost nahlédnout také do hospodaření klubu v Sezemicích. Bylo mi poskytnuto pár základních údajů o tom, jaké příspěvky se dostávají Sezemicím každý rok. FAČR (Fotbalová asociace České republiky) je největší nezisková organizace v České republice. Posílá každý rok dotace na chod klubu.

V loňském roce poslali do Sezemic 7000 korun. Další dotace přišla od Pardubického kraje, které se ročně pohybuje okolo 10 až 15 tisíci korun. Město Sezemice ročně přispěje fotbalovému klubu 85 tisíci korun. Sponzora klub bohužel žádný nemá. Na zápasy se jezdí auty. Jak dospělí, tak i mládež. Nikomu se neproplácí doprava. Náklady na údržbu budovy, kde jsou šatny, jdou z celého Spartaku, protože v budově se nachází také školka a rehabilitační centrum. Klub samozřejmě pořádá i nějaké veřejné akce, jako je sportovní ples nebo známá sezemická lávka. Z těchto akcí se ale většinou vydělá „pár“ korun, které jdou do mládeže. Předseda klubu mi na závěr tohoto tématu odpověděl takto: „Co se týče peněz, tak jsme tak nějak na nule. Nemůžeme si dovolit žádné vyskakování. Možnost kupovat nějaké hráče a dokonce je i platit, je nereálné a myslím si, že i nesmysl.“ (Informant č. 10).

V následujícím grafu znázorním poměr příspěvků ročně na fotbalový klub TJ Spartak Sezemice.

3.2.5 Komparace hospodaření obou klubů

Z výzkumu vyplynulo, že oba dva kluby jsou na tom finančně tak nějak podobně. Co se získá, tak se většinou utratí za potřeby klubu. Navíc jak zaznělo z úst předsedy klubu TJ Spartak Sezemice, většina financí jde do mládeže. Co se týče dotací, tak ty jsou pro oba kluby stejné, jelikož hrají stejnou soutěž. Výše dotací od Pardubického kraje a FAČR se pak rozlišuje v tom, jakou soutěž klub hraje. Důležitým faktorem v současné situaci může být to, že se Chvojenci podařilo získat sponzora pro nadcházející léta, zatímco v Sezemicích momentálně žádný sponzor není.

4. ŽIVOT AMATÉRSKÉHO FOTBALISTY

4.1 Motivace

Každý se sport se nedá dělat bez motivace. Nezáleží na tom, jestli se jedná o vrcholový sport, nebo amatérský. Každý aktér musí mít nějaký důvod, proč ho dělá. Ve svém výzkumu jsem se snažil získat informace, jaká motivace pro fotbal je u mých bývalých i současných spoluhráčů. Ve většině případů se ukázalo, že tou největší motivací není honba za úspěchem, nýbrž navazování přátelství. V tom je velký rozdíl mezi amatérským a profesionálním sportem. Samozřejmě to je hodně individuální, protože každý je jiný a má jinou povahu. Někomu záleží na výsledku víc, někomu méně. Tato teorie se mi potvrdila v několika odpovědích. „Tak samozřejmě nechci ze hřiště odcházet jako poražený. Proto dělám všechno pro to, aby se tak nestalo. Mou motivací je to, že mě to prostě baví a jsem k tomu vedený od malička.“ (Informant č. 25).

Další z dotazovaných měl odpověď trochu jinou. „Na fotbal chodím, protože je to zábava, vyčistím si tam hlavu od starostí a vidím se s kamarády. A taky kvůli sprše zdarma.“ (Informant č. 18). Třetí variantou motivace je také udržování fyzické kondice. „Tak není to jen fotbal. Sportuju všeobecně, protože chci být na tom fyzicky dobře. A to nejdéle, jak to půjde.“ (Informant č. 28). Takže jak je vidět z následujících odpovědí, v amatérském klubu se motivace může lišit, což se dá vysvětlit tím, že se jedná pouze o koníček a ne o zaměstnání, jako u profesionálního fotbalu.

4.2 Časová náročnost

Čas, který vynaložíme do fotbalu, není malý a já jsem se ve svém výzkumu ptal informantů, kolik stráví přibližně času u fotbalu a zda to má i nějaký vliv na osobní život. Rozlišujeme aktivní trávení u fotbalu, což je, že jsme přímým účastníkem, nebo pasivní trávení u fotbalu, což je jeho sledování v televizi, čtení novinek či hraní na konzolích.

Když začnu u sebe, tak opravdu bych nenašel jediný den, kdy bych se alespoň na chvíli nevěnoval fotbalu. Mí informanti jsou na tom podobně. „Chvojeneckým fotbalem strávím cca 5 – 10 hodin týdně. Když jsou i nějaké brigády na hřišti, tak třeba i 20 hodin týdně. Jinak zhruba 4 – 8 hodin strávím i pasivně. Doma to nevádí, přítelkyni jsem k sobě skoro stáhnul.“ (Informant č. 24).

Další z odpovědí vypadala takto: „Momentálně se nevěnuji fotbalu tolik, jako v minulosti. Pokud nepočítám zimní nebo letní pauzu, tak jednou týdně chodím ve škole na futsal a o víkendu na zápas. Pokud to výjimečně stíhám ze školy, tak třeba i jeden trénink. Pokud se pak počítá i sledování zápasů, tak během týden zkouknu jeden až dva zápasy, nejčastěji z anglické ligy nebo ligy mistrů.“ (Informant č. 15). To, že fotbal zabere hodně času fotbalovým příznivcům, se může projevit i do osobního života.

Z mého pohledu mohu říct, že jsou mí blízcí rádi za to, že mám fotbal jako hlavní koníček a vždycky mě v tom podporovali. Třeba počet zápasů, na kterých nebyli moji rodiče po dobu 15 let, by se dal možná spočítat na prstech obou rukou. Co mohu tak pozorovat u spoluhráčů, tak spíše ve většině případů převládá to, že se na ně blízcí nechodí koukat. To ale neznamena, že v tom nejsou podporováni. „Na mě se nikdo z rodiny nejezdí dívat, když hrajeme zápas, ale nevadí mi to. Občas se přijede kouknout přítelkyně, ale nelpím na tom. Jinak nikdo nemá žádný problém s tím, že strávím poměrně dost času fotbalem. Přece jen je to zdravá aktivita a děláme to pro sebe.“ (Informant č. 8). Ve výzkumu se mi potvrdilo, že nikdo z blízkých nemá problém s tím, kolik času stráví amatérský fotbalista svým hlavním koníčkem.

4.3 Trénink

V této kapitole popíšu, jak zhruba vypadá trénink amatérského klubu, který hraje Okresní přebor. Ve Chvojenci máme tréninky obvykle dvakrát do týdne s tím, že jeden je spíše kondiční a druhý více zaměřený na taktiku a hru s míčem. Vzhledem k tomu, že máme trenéra, který po nás vyžaduje spíše náročnější a běhavý styl fotbalu, podstupujeme kondiční část v podobě běhání bez míče. „Ačkoliv se každý fotbalista snaží být u míče co nejčastěji, nezanedbatelnou částí jeho celkového pobytu na hřišti tvoří pohyb bez míče, který probíhá v závislosti na aktuální situaci v různých pohybových formách. Formy pohybu bez míče obvykle rozdělujeme podle toho, zda se hráč pohybuje vysokým nebo nízkým tempem.“ (Kollath 2006: 17).

V praktickém provedení to u nás znamená, že buď běháme vytrvalostně na čas, např. Cooperův běh na 12 minut, nebo krátké vzdálenosti na dynamičnost a rychlost. „Kondiční trénink mě moc nebaví, ale když bych si měl vybrat, tak různý hry na sprint mě jakžtakž baví, trenér to umí udělat tak, aby nás to i bavilo.“ (Informant č. 24). Z odpovědí informantů bylo znát, že kondiční tréninky moc nemusejí a radši tráví čas na hřišti s míčem. Tréninky vždy vymýšlí trenér a v podstatě se nikdy neopakují. Snaží se je dělat tak, aby nebyly stereotypní a něco nám daly. Trénink, který je zaměřený na taktiku a hru s míčem, je více pestrý. Začíná

samozřejmě rozcvičkou, při které musíme dostat tělo do stavu, aby se mu nic nestalo. Poté se hrají většinou nějaké hry, u kterých se i zasmějeme.

Jelikož je fotbal kontaktní sport, musí být fotbalista připraven i na hru tělem. „Fotbal patří mezi kontaktní hry. Prakticky každý souboj doprovází tělesný kontakt s protihráčem. Rozmanité prostředky hry tělem využívá jak hráč, který napadá, tak ten, který je v držení míče.“ (Kollath 2006: 29). Následují taktické nácviky situací, které se pak snažíme praktikovat i do zápasu. Nesmí chybět trénování střelby na brankáře. Jedním z druhů cvičení, které praktikujeme při tréninku, je: „Dva hráči se blíží k brance a vyměňují si šikmé přihrávky. Na pokyn trenéra se hráč, který je momentálně v držení míče, stává útočníkem a snaží se zakončit střelbu přímým nártem. Druhý z hráčů se stává obráncem a snaží se střele zabránit.“ (Kollath 2006: 58).

Na závěr tréninku většinou bývá fotbal. Občas se o něco vsázíme, že poražený tým musí něco udělat nebo někomu něco zaplatit. „Trénink se odvíjí od toho, kolik mi přijde lidí. Když sem přijdete v 5 lidech, tak co s vámi mám dělat. Jdete si na chvilku zaběhat, nebo zahrát fotbálek. Když mi sem přijde 15 lidí, tak je to o něčem jiném. Mám co vymýšlet, trénink je kvalitnější a i mě to víc baví.“ (Informant č. 30). Takto mi odpověděl trenér Chvojence, který vymýšlí tréninky. Jak je zde bohužel vidět, v horších případech se může stát, že na trénink dorazí třeba 5 lidí, což pak nemá moc smysl něco vymýšlet. Je to pochopitelné, hráči chodí do práce, mají jiné povinnosti a zábavu. Přesto trenér lpí na tom, aby se aspoň předem omlouvali, že neprijdou. Ve Chvojenci máme daný sazebník pokut, který se vztahuje na různé věci. Například právě na neomluvený trénink, pozdní příchod, či špatnou životosprávu před zápasem. Pro zajímavost, za neomluvený trénink je to 50 Kč, za porážku v zápase 50 Kč a za nedodržení životosprávy až 300 Kč. To je pár uvedených bodů, samozřejmě jich je mnohem více. Na konci sezony se každý hráč sečte a většinou platí v rozmezí 300 až 1000 korun, které jdou pak na společnou rozlučku. Z toho se zaplatí pití i nějaké občerstvení.

Když jsem hrál ještě v Sezemicích, tak to bylo v podstatě stejné. Tréninky se odvíjely od toho, kolik přišlo lidí. Metodika tréninků tam bývala podobná jako ve Chvojenci. Bohužel kvůli nedostatečnému počtu lidí se trénink dal pouze jednou týdně, aby se zvýšil počet hráčů. „Minulý rok se trénovalo pouze jednou týdně. Víš co, když ti přijde dvakrát týdně pokaždé 5 – 6 lidí, tak to radši dáš jednou týdně, aby si to nějak zařídili a chodili sem alespoň v 10. Uvidíme, jak to půjde dál, ale když bude chodit dost lidí, tak bychom to zase dali dvakrát týdně.“ (Informant č. 11).

5. TEMNÉ STRANY FOTBALU

5.1 Korupce

To, že sport není ve všech směrech čistý, není dnes bohužel žádnou novinkou. Jedná se o široké rozmezí sportů, ve kterých zásadní roli hrají většinou dopingové skandály sportovců. Mezi nejvíce proslavené sporty dopingem patří například cyklistika, kulturistika nebo běh na lyžích. (petrvanis.cz). Sportovci berou zakázané látky za účelem lepšího rozsahu dýchání, nárůstu svalové hmoty či pomaleji přicházející únavě při vykonávání sportu. Ve všem hrají obrovskou roli peníze.

Ve fotbalovém světě se o dopingu nemluví, takže nevím, zda profesionální fotbalisté užívají některé zakázané látky. Avšak ve fotbale hraje důležitou roli jiný typ zakázané činnosti. Korupce neboli uplácení rozhodčích, funkcionářů a týmů za účelem ovlivňování výsledků výměnou za velké peníze. Neděje se tak bohužel jen v České republice, nýbrž napříč celým světem. Rozsah korupce ve sportu se v dnešní době pohybuje od drobné korupce, jako například malých „laskavostí“, což můžou být v našem amatérském odvětví míče a další příslušenství, až po velkou korupci, která je spjatá s největší fotbalovou organizací na světě. (Mravec 2019: 31). Ten největší skandál vyplul na povrch v roce 2011, kdy byli z korupce obviněni nejvyšší funkcionáři celosvětové organizace FIFA, což je hlavní řídicí organizace světového fotbalu, plážového fotbalu a futsalu. Mezi jednoho z nich patřil americký člen vůdcovské kliky FIFA Chuck Blazer. Ročně měl ukrást z FIFY miliony dolarů. Své bohatství ukrýval v karibských daňových rájích. Později byl zatčen. „O pár dnů později Blazer kapituloval před hrozbou, že stráví zbytek života ve vězení, a začal spolupracovat s vyšetřovateli. Udal desítky jiných darebáků ve FIFA, kteří žádali úplatky za přidělování marketingových a televizních práv na fotbalové turnaje. Blazera dopravili na olympiádu v Londýně, kde tajně nahrával vybrané činovníky FIFA a na ně napojené pochybné existence. Po dohodě o vině trestu vrátil neuvěřitelných 151 milionů dolarů, které odčerpал ve formě úplatků a nezákonných provizí.“ (Jennings 2016: 14). Postupně se však chytali do sítě další a další činovníci FIFA, kteří měli zkušenost s korupcí. Bohužel takováto historie poškodí fotbalový svět na mnoho let dopředu a dá mu jakousi nálepku.

V dřívějším Československu korupce vstoupila do hry po roce 1945 a už v něm zůstala. Jednalo se o různé formy, například nezákonné „přilepšování hráčů“. Šlo o finanční odměny hráčům, kteří ovlivnili průběh zápasu. Postupem času však částky za ovlivněné zápasy

narůstaly. Doposud největší korupční aféra v českém fotbale vyplula na povrch v roce 2004, kdy šlo o uplácení rozhodčích, aby nejmenovaný tým zvítězil. Nabídnuto bylo údajně 175 000 korun. Do hry však později vstoupily i nezákonné sázky, které jsou mnohdy považovány za ještě větší nebezpečí než samotné ovlivňování zápasů. (Felt 2014: 6).

Zda se něco podobného děje i v amatérském fotbale v ČR, je velmi citlivá otázka. Mí informanti, což byli většinou hráči, ale i vedení klubu, se k ní moc vyjadřovat nechtěli. Většina hráčů o tomto tématu pochopitelně vůbec neví a ti, co by mohli vědět, tak raději nic neřeknou. Ze svého pohledu si myslím, že v našem fotbale uplácení také existuje, ale jen v důležitých zápasech, když o něco jde. Například když jde mužstvu o postup do vyšší soutěže, nebo v častějším případě, když jde týmu o sestup do nižší soutěže. Pár takových pochybných zápasů jsem měl možnost vidět na vlastní oči, jako hráč, i jako divák.

Ve svém výzkumu jsem se ptal, zdali má Chvojenec nebo Sezemice zkušenost s korupcí. Tady je jedna z odpovědí z funkcionářů klubu: „My jsme se snad nikdy nesnažili někoho uplatit, nevím jak v dávné minulosti, ale v poslední dekádě určitě ne. Ovšem, že se to děje i v naší soutěži, je důkaz toho, že loni nejmenovaný tým se snažil zachránit, co to šlo, a v zápase nabídl druhému týmu prý údajně 6 000 korun + nové míče, výměnou za to, že jim ten zápas pustí.“ (Informant č. 29). Při pátrání po tom, v jakém rozsahu se pohybují cifry v jednotlivých soutěžích, jsem narazil na sazebník v knížce Karla Felta – Fotbal v chapadlech korupce. (Felt 2014: 42)

Sazebník úplatků	
Okresní přebor	300 – 1 000 Kč
1.B Třída	500 – 3 000 Kč
1.A Třída	1 000 – 5 000 Kč
Krajský přebor	3 000 – 10 000 Kč
Divize	4 000 – 25 000 Kč
ČFL a MSFL	15 000 – 50 000 Kč
2. Liga	20 000 – 100 000 Kč

1. Liga	100 000 – 400 000 Kč
---------	----------------------

Nutno dodat, že tento sazebník vznikl nejspíše v roce 2014, kdy byla kniha vydána. Můj názor je takový, že za těch 6 let se fotbal a finance v něm zase o kus dál posunuly a v dnešní době to bude zase o něco vyšší číslo.

V boji proti korupci stojí mnoho lidí, kteří se snaží tento problém co nejvíc izolovat od sportovního světa. Avšak dovolím si tvrdit, že korupce jen tak hned nevymizí z našeho světa, stejně tak jako doping a další zakázané činnosti ve sportovním světě. A jaký je jeden z důvodů korupce ve fotbale? Ve sportovním hnutí vzrostla po tom, co se upustilo od amatérismu a přešlo se k profesionalismu. Tím byl nastartován růst obrátu finančních částek, který trvá dodnes. Některé přestupové částky za hráče jsou astronomicky vysoké, a proto v některých soutěžích už zavedli finanční strop, kdy jsou kluby omezeny finanční částkou, kterou mohou maximálně utratit za jednu sezonu. (Mravec 2019: 37)

5.2 Simulace

Mnohokrát se stalo, že když se mě někdo zeptal, co dělám za sport a já odpověděl fotbal, reakce byla: „Ježíš, další herečka“ nebo „Fotbalisti jsou simulanti, vždycky, když se kouknu na fotbal, tak tam někdo leží půl hodiny za to, že do něho někdo druhý strčil.“ Takovýchto reakcí jsem se dočkal za celý svůj život opravdu mnohokrát a stejně, nebo podobně jsou na tom i ostatní kamarádi, co hrají fotbal. Otázkou je, proč tomu tak je, že ve společnosti má fotbal takovou nálepku. Samozřejmě to zapříčiňují profesionální fotbalisté na obrazovkách v důležitých zápasech. Z mého pohledu opravdu musím říct, že se bohužel mezi fotbalisty najdou ti, kteří jsou proslulí svými hereckými výkony.

V dnešní době, kde především už existují videozáznamy a opakované záběry, si člověk pak zpětně může pustit, zda tomu daný hráč opravdu přidává, nebo jestli ho to opravdu bolí.

V amatérském fotbale bohužel žádné video není, a tak se často během zápasu stává, že na nás řvou lidi, že jen simulujeme a nechce se nám hrát. Přitom to tak někdy opravdu není a nevymýšlíme si. Jeden z informantů má na simulaci tento názor: „Tak já se lidem nevidím, že vidí fotbalisty jako simulanty. Když vidí pak v televizi Neymara, který tam v mnoha případech hraje jak ve filmu, tak se není prostě čemu divit. Dokonce jsem viděl i nějaké video, kde celý tým trénuje, jak správně padat, to je směšné. Na druhou stranu je to ale samozřejmě individuální a není správné, že mnoho lidí si myslí, že takoví jsou všichni.“

(Informant č. 3). Je to asi 5 let, co se stalo, že v zápase ragby simuloval hráč a rozhodčí mu přišel vyčinit, že pokud chce simulovat, ať jde hrát fotbal. V profesionálním fotbale simulace v mnoha případech třeba rozhodla zápas, kdy hráč nasimuloval penaltu, kterou rozhodčí pískl, a byla proměněna.

V nedávnu se však na scénu profesionálního fotbalu dostal VAR, což je videozáznam, který může přezkoumávat pochybné situace přímo během zápasu. Později může být rozhodnutí rozhodčího pozměněno. Tato technologie má za účel, aby se nevyskytovaly chyby v zápasech, protože rozhodčí jsou jen lidi. V boji proti simulaci byla aktivní také Fotbalová asociace České republiky (FAČR). Před třemi lety zavedla pravidlo, že hráč, který bude simulovat, dostane dodatečně finanční pokutu, či zápasový trest, kterou mu udělí předseda disciplinární komise. „Se svými kolegy bude moci trestat hráče, kteří se budou snažit nafilmovat faul zejména v pokutovém území a oklamat sudího s cílem získat výhodu pro svůj tým. Podle závažnosti provinění může hráč dostat pokutu, ale také zákaz činnosti až na dvě soutěžní utkání, což odpovídá například trestu za červenou kartu či osm žlutých karet.“ (ČT sport). U nás v soutěži se simulování netrestá, maximálně kartou od rozhodčího. Ale také se méně vyskytuje, než v profesionálním fotbale.

Můj názor na tuto stránku fotbalu je, že korupce může mít i dopad na amatérský fotbal, a tím může i poklesnout zájem o to ho hrát. Protože hodně lidí si může říct, proč dát dítě na sport, který je prolezlý korupcí. Mnoho rodičů si tak řekne, že vyberou nějaký „čistší“ a méně známý sport.

6. PROBLEMATIKA SPORTU

6.1 Mládež a vztah ke sportu

Žijeme v době, kdy virtuální svět začíná dominovat nad tím skutečným. Největší podíl na tom má vyrůstající generace, která má koníčky na počítačích, mobilech, nebo tabletech. Jednou z nejvíce postižených oblastí tímto fenoménem je sport. Sportoviště, dětská hřiště dnes na vesnicích, i ve městech, zejí prázdnotou a chátrají. Přitom to není tak dávno, co jsme se na těch hřištích proháněli my, jako předešlá generace. „Je smutný, když se podívám tady na školní hřiště v Sezemicích a tam nikdo. My, když jsme byli malí, tak jsme tam chodili téměř každý den. Hlavně můj názor je takový, že ty děti se samy ochuzují o takový ty zážitky z dětství, navazování přátelství, atd.“ (Informant č. 6).

Nejde jen o to, že děti nechodí sportovat, ale netráví spolu čas venku a nevymýšlejí „klukoviny“. Jak zmínil můj informant, především toto dětství mu dalo do života přátele. Slepíčka a jeho kolektiv tvrdí, že sportu mládeže bývá tradičně připisován pozitivní socializační efekt. Zvažují se možnosti sportu při vytváření představy o sobě, i navazování nových kontaktů. (Slepíčka a kol. 2018: 34).

Můj názor, jak zlepšit tuto situaci je, aby děti byly ve školách více nabádány ke sportování. Pořádat ve školách náborové kurzy do různých sportů, aby o tom ta mládež věděla. Protože ve většině případů si každý jedinec najde nějaký sport, který ho bude bavit, ale třeba o něm neví, protože ho k tomu nikdo nevede/nepřivede.

6.2 Zánik amatérského fotbalu

Amatérský fotbal se v posledních letech potýká s problémem, který ohrožuje životnost fotbalových klubů v nižších soutěžích. Nedostatek aktivních hráčů způsobuje problém, se kterým bojují stovky klubů po celé republice. „Nejprve trocha neúprosných čísel, kterými fotbalunas.cz exkluzivně disponuje. Za čtyři roky ukončilo činnost 170 klubů. 170 hřišť tak přišlo o své využití, 170 především vesnic se po letech fungování svého fotbalového oddílu musí obejít bez pravidelné příležitosti sejít se na zápase. A ještě citelnější je úbytek týmů, tedy včetně rezervních celků jednotlivých klubů. V sezóně 2014/2015 zasáhlo do soutěží České republiky 4415 různých týmů. Uběhly čtyři sezóny a na startu letošní už bylo přichystáno pouze 4081 týmů. A číslo stále klesá i v letošní sezóně, když kluby odstupují v jejím průběhu.“ (fotbalunas.cz). Tato čísla byla vydána v roce 2018, takže lze očekávat, že za

ten rok a půl přibýlo dalších zaniklých klubů. Nejhůře v této statistice jsou pochopitelně soutěže, které jdou postupně od nejnižší. IV. třída, která je v ČR nejnižší fotbalová soutěž, přišla za posledních 5 let o čtvrtinu nasazených týmů do této soutěže. (fotbalunas.cz).

Co se děje? A hlavně, jak z toho ven? Těch důvodů je hned několik. Tím největším problémem je to, že fotbal už prostě tolik netáhne, a není tak přísun mladých hráčů do amatérského fotbalu. Přitom fotbal z finančního hlediska není tak náročný jako spousta jiných sportů. „Možnosti a meze provozování sportu nejsou dnes primárně spojeny s časovými dispozicemi, ale vztahují se výrazně k rozdílnosti přístupu k finančním prostředkům.“ (Sekot 2008: 43). V dnešní době lze zaznamenat i nárůst nových sportů, o které je mezi mládeží zájem. Mají si tak z čeho vybrat a na tom pochopitelně fotbal může utrpět. Přitom mezi mládeží ve věku 10 – 19 let je fotbal stále na prvním místě, co se týče popularity sportu. Na druhém místě je basketbal a atletika. Následují lední hokej a florbal. Tyto údaje vznikly v roce 2014/15, takže se to dnes může trochu lišit. (Rychtecký, Tilinger 2017: 70). Především florbal v posledních letech nabírá na své oblíbenosti. Jak jsou na tom kluby, ve kterých jsem prováděl výzkum?

V Sezemicích se za poslední 4 roky zvedla kapacita dětí. Z přibližně 15 dětí, které začínaly před 4 lety, je dnes téměř už 80, což by mohlo znamenat lepší vyhlídky do příštích let pro klub. „Jsem rád, že se nám podařilo sehnat celkem dost dětí, ale bohužel musíme počítat s tím, že se to v dalších letech vyselektuje a může z nich zůstat pouze hrstka. Ale i tak doufám, že je to dobrý krok do budoucnosti pro místní fotbal.“ (Informant č. 10). To, že mladí fotbalisté končí s fotbalem v přechodovém věku, ukazuje i další statistika, která uvádí, že po dosažení věku 15 let, končí s fotbalem hned 40% dětí v celé Evropě. (fotbalunas.cz). Tuto statistiku mohu potvrdit já sám, protože když jsme přecházeli ze starších žáků do dorostu, plno kluků v té době muselo skončit úplně s fotbalem. Hlavním důvodem byla škola, kdy plno z nich odjíždělo na internát studovat střední školu a na fotbal už neměli čas. Dalším problémem, který koluje po celé republice, je tzv. přetahování hráčů. V praxi to vypadá tak, že nějaký větší klub z okolí si stáhne ty lepší hráče k sobě a sebere je tak té vesnici. To má pak dopad na to, že vesnický klub nemá kam sáhnout do dorosteneckých řad. Takhle v podstatě to bylo i v Sezemicích, kdy plno dorostenců šlo kopat do Holic. Tím zanikl v Sezemicích dorost a mužský tým momentálně nemůže sáhnout do rezervy, a proto se také potýká s nedostatkem hráčů.

Koncepce ve Chvojenci je trošku jiná, protože klub nemá žádnou mládež. Funguje zde pouze B tým a A tým. Mládež, která je ve Chvojenci a chce hrát fotbal, jezdí do nedaleké Býšti. Těch kluků ve Chvojenci totiž není dost, aby se mohl založit vlastní tým ve Chvojenci. Můj současný spoluhráč z Chvojence vede mladší přípravku právě v Býšti. „Dělám to, protože mě to baví. Chci předat něco dál těm malým klukům a hlavně se snažím, aby je to bavilo. Aby u fotbalu zůstali. Ideálně v Býšti, nebo Chvojenci.“ (Informant č. 27).

Musíme doufat, že tyto černé vyhlídky pro amatérský fotbal přestanou a že se bude stále na vesnicích udržovat, protože fotbal má i vliv na společenské postavení v obci. Dino Numerato z Institutu sociologických studií FSV UK se vyjádřil k tomuto problému následovně: „Úbytek fotbalových klubů je společenským problémem. Jednou z příčin jsou současné demografické trendy, s tím souvisí proměna forem trávení volného času, individualizace sportu i úpadek dobrovolnictví, na kterém komunitní fotbal v mnoha obcích stojí.“ (fotbalunas.cz). Jaký je ale návrh, aby se situace v amatérském fotbale zlepšila?

Základem je mládež a práce s ní. Je potřeba do mládeže dostat sportovní mentalitu a správně s ní pracovat. Začlenit do amatérského fotbalu lidi, které mají co nabídnout dětem a připravovat jim program, který je bude bavit. V amatérském fotbale jde především o radost ze sportu a také o udržení tradice v dané vesnici. Fotbal přeci spojuje lidi.

7. ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zaměřit se na dva kluby v Pardubickém kraji, konkrétně na TJ Sokol Chvojenec a TJ Spartak Sezemice, a zjistit, zda u nich hrozí podobný vývoj, jaký provází amatérský fotbal v České republice po dobu posledních cca 8 let. Hlavním problémem amatérského fotbalu v posledních letech je jeho úpadek a na to doplácí právě kluby z nižších soutěží. Z výzkumu se mi podařilo zjistit, že TJ Sokol Chvojenec a TJ Spartak Sezemice jsou momentálně mimo ohrožení zániku. Avšak ne příliš lichotivá situace v podobě nedostatku hráčů u těchto dvou klubů může v následujících letech vést k problémům.

Hlavním důvodem je nedostatek hráčů, což zapříčiňuje fakt, že o amatérský fotbal v posledních letech není moc zájem. Dino Numerato ve své publikaci vysvětluje, že fotbalová veřejnost nemá na rozdíl od méně populárních sportů problém s mediálním pokrytím, ale spíš se způsobem, kterým je řízení tohoto sportu reprezentováno. (Numerato 2008: 164).

Z výzkumu vyplynulo, že hlavním důvodem, proč o něj není zájem, je to, že v dnešní době je mnohem širší nabídka sportů u mládeže, než tomu bylo u předešlé generace. Druhý důvod je, že fotbal v předcházejících letech byl spojován s korupcí a podvody. Příkladem může být skandál, který se odehrál v roce 2012 v naší nejvyšší fotbalové lize. Jak popisuje ve své bakalářské práci Veronika Hunyadiová, tehdy se policie zabývala případem Křetínského tašky. Šlo o nesprávně nařízenou penaltu v posledních minutách zápasu ve prospěch Sparty Praha proti Viktorii Plzeň. (Hunyadiová 2015: 21). Právě skandály, které se odehrály v naší nejvyšší soutěži, odradí spoustu lidí od tohoto sportu, na což doplácí i amatérský fotbal.

Měl jsem možnost nahlédnout do organizace klubu a dostal jsem se i k otázce financování, které je potřebné k chodu klubů. V amatérském fotbale není jednoduché shánět finanční prostředky pro jednotlivé kluby a odpovídající funkcionáři musejí být do určité míry hodně snaživí a ambiciózní, aby se podařilo pro klub nějaké finance sehnat.

Snažil jsem se zjistit důvody, proč amatérský fotbal hrají mí informanti, neboli bývalí i současní spoluhráči. Jednou z hlavních motivací je udržování fyzické kondice, ale především fakt, že fotbal může sloužit i jako socializační prostředek k navazování přátelství a společného trávení času. Základem, aby fungoval amatérský klub, je dobrá parta lidí, kteří táhnou za jeden provaz. Jak uvedl ve své bakalářské práci Filip Jirásek, v posledních letech však

dochází i k poklesu lidí, kteří se chtějí jakýmkoliv způsobem podílet na dění okolo amatérského fotbalového klubu. (Jirásek 2019: 32). Tento problém provází mnoho amatérských týmů v celé republice.

Když se zamyslím nad porovnáním obou zkoumaných klubů, tak největším rozdílem je to, že v TJ Sokol Chvojenec není žádná mládež, oproti tomu v TJ Spartak Sezemice za poslední 4 roky zaznamenali nárůst dětí. Ve všem ostatním si jsou kluby vcelku podobné. Důvodem je asi to, že oba hrají Okresní přebor a jsou zhruba na stejné výkonnostní úrovni.

Fotbal v obou lokalitách zabírá celkem vysoké postavení, což dokazuje i to, že na oba kluby chodí pravidelně diváci. Především v TJ Spartak Sezemice, kde diváci doma hrají velkou roli a je vidět, že tam lidé fotbal milují, i když se nemusí týmu zrovna dařit. V TJ Sokol Chvojenec chodí podstatně méně diváků, ale může to být tím, že je to menší vesnice. Oba kluby pořádají veřejné akce pro občany vesnice/města. Mezi oběma kluby panuje do určité míry rivalita, protože se nacházejí nedaleko od sebe. Troufám si ale tvrdit, že mezi nimi jsou dobré vztahy a doufám, že problém, který doprovází amatérský fotbal, se v těchto dvou týmech neobjeví.

8. ZDROJE

1. Balcar, M., Kubizňák, L. 2019. *Sezemický fotbal slaví 100 let*. Pardubice.
2. Čechák, V., Linhart, J. 1986. *Sociologie sportu*. Praha: Olympia.
3. ČT Sport 2017. *Simulace už tak lehce neprojde. Disciplinárka bude moci trestat dodatečně*. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/simulace-uz-tak-lehce-neprojde-disciplinarka-bude-moci-trestat-dodatecne/5bd768ef0d663b6fe869b379> [14. 2. 2020]
4. Dylevský, I. a kol. 1997. *Pohybový systém a zátěž*. Praha: Grada.
5. Felt, K. 2014. *Fotbal v chapadlech korupce*. Mladá fronta.
6. Fotbalunas.cz 2018. *Amatérský fotbal skomírá. Za pět let zmizela čtvrtina klubů z nejnižší třídy*. Dostupné z: <https://fotbalunas.cz/clanek/4653/amatersky-fotbal-skomira-za-pet-let-zmizela-ctvrtina-klubu-z-nejnizsi-tridy/> [18. 4. 2020]
7. Fyzioklinika.cz 2017. *Co trápí fotbalisty*. Dostupné z: <https://www.fyzioklinika.cz/clanky-o-zdravi/co-trapi-fotbalisty> [23. 4. 2020]
8. Goldblatt, D. 2010. *Kniha fotbalu*. Praha.
9. Hendl, J., Remr, J. 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Portál.
10. Hogenová, A. 2000. *Etika a sport*. Praha: Univerzita Karlova.
11. Hogenová, A. 2000. *Pohyb a tělo*. Praha: Karolinum.
12. Hunyadiová, V. 2015. *Korupce, fotbal a masová média: Případ „Křetinského tašky“*. Brno: Masarykova Univerzita. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/tz2z1/> [16. 4. 2020]
13. Janoušek, J. 2007. *Verbální komunikace a lidská psychika*. Praha: Grada.
14. Jennings, A. 2016. *Špinavá hra: odhalení skandálu FIFA*. Jota.
15. Jirásek, F. 2019. *Sociální kapitál amatérského fotbalu a jeho proměny*. Univerzita Pardubice. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/74071/JirasekF_Socialni_kapital_LS_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y [28. 2. 2020]
16. Kohoutek, R. 1998. *Osobnost a sebepoznání studentů*. Brno.
17. Kollath, E. 2006. *Fotbal: technika a taktika hry*. Praha: Grada.
18. Miller, M., Blanchard, K. 2012. *Tajemství týmů: co výjimečné týmy vědí a jak postupují*. Praha: Pragma.

19. Mravec, L. 2019. Korupce ve sportu: základní pojmy, legislativa a etika, *Česká kinantropologie* 23: 31-37. Praha.
20. Numerato, D. 2008. Mediální aktivita a reflexivita sportovních aktérů, *Mediální studia* 3(2): 154-174. Praha.
21. Olšák, S. 1997. *Srdce, zdravie, šport*. Moravany nad Váhom.
22. Petrvanis.cz. 2018. Čistě s pevanem. Dostupné z: <http://www.petrvanis.cz/cz/ciste-s-pevanem.html> [5. 3. 2020]
23. Píšová, J. 2009. 80. let Fotbalového klubu TJ Sokol Chvojenec. iSvětreaklamy.cz.
24. Píšová, J. 2019. 90. let fotbalu ve Chvojenci. iSvětreaklamy.cz.
25. Rychtecký, A., Tilinger, P. 2017. *Životní styl české mládeže*. Praha: Univerzita Karlova.
26. Sekot, A. 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada.
27. Sekot, A. 2003. *Sport a společnost*. Brno.
28. Slepíčka, P., Mudrák, J. a Slepíčková, I. 2018. *Rizikové chování ve sportu dětí a mládeže*. Praha: Univerzita Karlova.
29. Slepíčka, P., Mudrák, J. a Slepíčková, I. 2015. *Sport a pohyb v životě seniorů*. Praha: Univerzita Karlova.
30. Reichel, J. 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada.

9. SEZNAM PŘÍLOH

1. TJ Sokol Chvojenec

Dřívější logo týmu

Současné logo týmu

2. TJ Spartak Sezemice

Dřívější logo týmu

Současné logo týmu

3. Fotka týmu TJ Spartak Sezemice - 2018

4. Fotka týmu TJ Sokol Chvojenec - 2018

